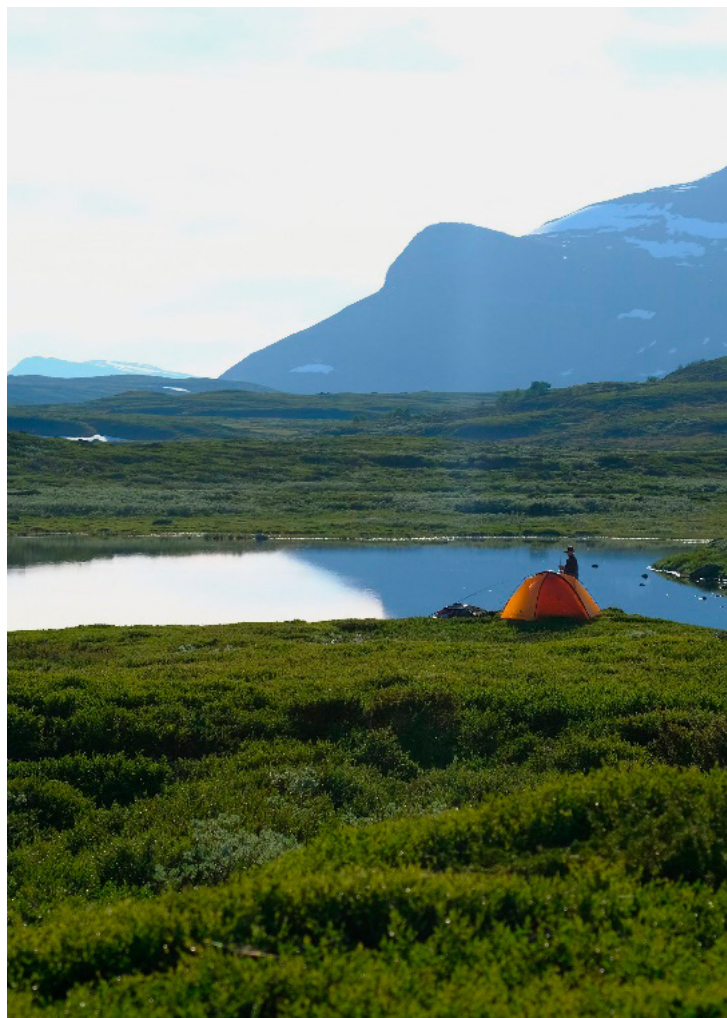

Friluftsliv 2021

Nationell undersökning av
svenska folkets friluftsvanor

RAPPORT 7189 | MAJ 2025

Friluftsliv 2021

Nationell undersökning av svenska folkets friluftsvanor

NATURVÅRDSVERKET

Naturvårdsverket
Tel: 010-698 10 00
E-post: registrator@naturvardsverket.se
Postadress: Naturvårdsverket, SE-106 48 Stockholm
Internet: www.naturvardsverket.se

ISBN 978-91-620-7189-9
ISSN 0282-7298

© Naturvårdsverket 2025

Tryck: Arkitektkopia AB, Bromma 2025
Omslagsfoto: Naturvårdsverket

Förord

Rapporten redovisar en nationell enkätundersökning över svenskarnas friluftsliv år 2021. Undersökningen genomfördes som en webbenkät och postenkät riktad till 21 000 personer (6549 svarande) bosatta i Sverige i åldern 16 år och äldre under perioden september – november 2021. Frågornas slutliga utformning bestämdes i samråd mellan Riksdagsförvaltningen och SCB. Enkätutskick och insamling av datamaterial utfördes av SCB. Utgångspunkt var den frågeblankett som utformades inför Friluftsliv 2018 i samverkan mellan Naturvårdsverket, Mittuniversitetet och SCB. Denna rapport bygger på de enkätresultat som Naturvårdsverket fått ta del av och är framtagen av Björn Persson vid Naturvårdsverket.

Stockholm maj 2025

Christian Haglund
Tf enhetschef på Friluftslivsenheten

Innehåll

Sammanfattning	5
1. Inledning	7
2. Metod	9
2.1 Naturvårdsverkets bearbetning	10
3. Svenska folkets friluftsvanor – enkätresultat	11
3.1 Utövande av friluftsliv	11
3.1.1 Utövande av friluftsliv - jämförelse mellan undergrupper	14
3.1.2 Barns friluftsliv	19
3.2 Hinder för friluftsliv	20
3.2.1 Hinder för friluftsliv – jämförelse mellan undergrupper	22
3.3 Vistelser i naturmiljöer och upplevelser från friluftsliv	24
3.3.1 Vistelser i naturmiljöer	24
3.3.2 Upplevelser från friluftsliv	25
3.3.3 Negativa upplevelser från friluftsliv	27
3.4 Friluftsliv i bostadens närhet	28
3.4.1 Friluftsliv i bostadens närhet – jämförelse mellan undergrupper	32
3.5 Allemansrätten	32
3.5.1 Allemansrätten – jämförelse mellan undergrupper	34
3.6 Om friluftslivets betydelse och förutsättningar	34
3.6.1 Friluftslivets betydelse och förutsättningar – jämförelse mellan undergrupper	35
4. I ett jämförande perspektiv: SCB:s ULF-undersökningar	37
4.1 Ålderskategorier	38
4.2 Inrikes och utrikes födda	39
5. Källförteckning	41
6. Bilagor till rapporten	42

Sammanfattning

Rapporten redovisar en nationell enkätundersökning om svenskarnas friluftsliv år 2021. Friluftslivet i alla dess former är en utbredd och populär fritidssysselsättning bland svenskarna. Målet för den av riksdagen antagna friluftspolitiken är att stödja människors möjligheter att vistas ute i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet. Hälften av Sveriges 16 miljömål innehåller preciserings- och åtgärdsåtgärder som berör och har anknytning till friluftsliv.

Undersökningen initierades av riksdagens kulturutskott som en del i utskottets uppföljning av delar av den svenska friluftslivspolitiken.¹ Utgångspunkt var den frågeblankett som användes av Naturvårdsverket vid genomförandet av undersökningen *Friluftsliv 2018* i samarbete med Mittuniversitetet och SCB.² Även design och genomförande av undersökningen var snarlika de som Naturvårdsverket använde sig av 2018. Mot bakgrund av detta genomförde därför inte Naturvårdsverket den friluftslivsundersökning som planerades till år 2022.

Resultaten visar bland mycket annat att;

- Mer eller mindre alla svenskar bedriver någon form av friluftsliv. Utövandet har stor variation dels utifrån sammanhang, dels i termer av de aktiviteter som utövas. Det bostadsnära friluftslivet dominerar fortsatt och utövas vanligtvis inom bebyggda områden, i skogen eller i anslutning till vatten.
- Andelen av befolkningen som uppger att de är ute i naturen är hög, framför allt under längre ledigheter och helger. En över tid stor och stabil majoritet, cirka 80 procent, är ute i naturen ganska ofta eller mycket ofta under längre ledigheter. Andelen som uppger att de är ute i naturen mycket eller ganska ofta på helger respektive vardagar är cirka 69 respektive cirka 57 procent. De siffrorna indikerar en viss ökning jämfört med 2018 års undersökning. Andelen som uppger att de aldrig är ute i naturen på vardagar har minskat från cirka 13 procent i 2018 års undersökning till cirka 8 procent i denna undersökning. Trots förändringarna är fortfarande en stor andel av svenskarna sällan eller aldrig ute i naturen på vardagar (cirka 43 procent).
- Det enkla och vardagliga friluftslivet är fortsatt starkt och har av allt att döma stärkts ytterligare under pandemiåren. De vanligaste friluftsanslagstiderna, sett till andelen utövare bland befolkningen, återfinns i det relativt enkla friluftslivet i form av promenader, vistelser ute i skog och mark, trädgårdsarbete och cykling.
- Andelen personer som upplever att fritidsaktiviteter inte utövats i önskvärd omfattning har minskat till 45 procent år 2021 jämfört med 54 procent år 2018.
- Avsaknad av tid är fortfarande det största hindret för utövande av friluftsliv. Andelen personer som uppger detta har dock minskat tydligt till år 2021 (53 procent) jämfört med år 2018 (73 procent).

¹ Rapport från riksdagen 2021/22:RFR9 Uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken. Kulturutskottet.

² Naturvårdsverket, 2019. *Friluftsliv 2018*. Rapport 6887.

- I likhet med vuxna vistas barn (under 16 år) oftare i naturen under längre ledigheter och mindre ofta på vardagar. En stor majoritet av barnen är ute ganska ofta eller ofta under helger och längre ledigheter. Samtidigt verkar uppemot hälften av barnen sällan eller aldrig vara ute i naturen under vardagar. Jämförelser med 2018 är svåra att göra men eventuellt kan andelen barn som aldrig är ute i naturen ha minskat något.
- Kvinnor är ute oftare i naturen än män och fler kvinnor än män känner sig otrygga att utöva friluftsliv i önskad omfattning.
- Personer med funktionsnedsättning är mer sällan ute i naturen jämfört med de som inte har någon funktionsnedsättning.
- Gruppen utrikesfödda personer avstår i något större utsträckning från aktiviteter jämfört med svenskfödda. Detta gäller för följande anledningar: saknar tillgång till lämpliga platser/områden, saknar någon att utöva aktiviteten med, saknar utrustning, saknar information om utbud och möjligheter, saknar kunskap/utbildning samt saknar transportmöjligheter.
- Drygt tre fjärdedelar uppger att allemansrätten är viktig för deras utomhusaktiviteter i hög eller mycket hög grad. Andelen som anser att allemansrätten är värd att försvara i hög eller mycket hög grad är ännu större (85 procent). Personer födda i Sverige uppvisar större kunskaper om allemansrätten jämfört med utrikes födda personer.
- Fyra av tio svenskar uppger att möjligheten till friluftsliv i hög eller mycket hög grad har påverkat valet av bostadsort, sju av tio menar att utomhusvistelser gör vardagen mer meningsfull, och hela nio av tio anser att friluftsliv är positivt för hälsan.
- Covid-19-pandemin har med stor sannolikhet påverkat resultaten i 2021 års enkätundersökning i jämförelse med tidigare års enkäter. Inom friluftslivet har vissa aktiviteter gynnats och andra missgynnats. Samtidigt kan en förskjutning till friluftslivet skett från andra typer av aktiviteter i samhället som drabbades ännu hårdare av restriktioner och nedstängningar. En positiv sak kan också vara att möjligheten till distansarbete hemifrån ökat för många under pandemin. En mer tidseffektiv vardag kan ha bidragit till att färre upplever att friluftslivsaktiviteter inte blir genomförda på grund av tidsbrist.

1. Inledning

Friluftsliv i olika former är en väl förankrad och populär fritidssysselsättning för väldigt många invånare i Sverige. Det finns studier som visar att så gott som alla svenskar utövar någon form av friluftsliv.³ Den svenska friluftspropositionen som antogs av riksdagen år 2010, formulerar att målet för politiken är att stödja människors möjligheter att vistas ute i naturen och utöva friluftsliv med allemansrätten som en viktig grund⁴. År 2012 beslutade regeringen om tio mål för friluftslivspolitikens genomförande.⁵ Förutom målen för friluftslivet innehåller även hälften av Sveriges 16 miljömål preciseringar som berör friluftslivet.

För att på ett effektivt sätt främja och utveckla friluftslivet behövs god kunskap om friluftslivet. Kunskap om friluftsliv kan naturligtvis skaffas på många olika sätt. En vanligt förekommande metod är enkätundersökningar riktade till befolkningen.

Naturvårdsverket har sedan 2007 initierat och medverkat till tre nationella enkätundersökningar med Mittuniversitetet som utförare, år 2007, 2014 och 2018. Den första undersökningen, *Friluftsliv 2007*⁶, utfördes inom ett forskningsprogram med Mittuniversitetet som huvudman. *Friluftsliv 2014*⁷ och *Friluftsliv 2018*⁸ utfördes av Mittuniversitetet på uppdrag från Naturvårdsverket för att bland annat få ett underlag till uppföljningen av friluftslivsmålen år 2015 och 2019.

År 2021 genomförde kulturutskottet en enkätundersökning inom ramen för sin uppföljning av delar av den svenska friluftslivspolitik. Kulturskottets enkät använde sig huvudsakligen av det frågebatteri och den undersökningsmetodik som utarbetats av Mittuniversitetet/Naturvårdsverket inför tidigare års *Friluftsliv*-undersökningar.

Metodiken har dock inte varit helt enhetlig mellan dessa undersökningar, främst mellan å ena sidan *Friluftsliv 2007*, *Friluftsliv 2018* och Kulturskottet 2021 och å andra sidan *Friluftsliv 2014*. *Friluftsliv 2007* och *2018* utfördes båda genom en postenkät vilken skickades ut vid ett tillfälle. Kulturskottet 2021 utfördes som webbenkät och postenkät.

Friluftsliv 2014 å andra sidan utfördes via elektronisk panel uppdelad på 12 utskick med ett utskick per månad. Orsaken till att metodiken för *Friluftsliv 2014* avviker var att Mittuniversitetet och Naturvårdsverket bedömde att ett utskick per månad var det bästa sättet att få en rättvisande bild av friluftslivsutövandet på nationell nivå över året.

³ Se till exempel Peter Fredman m.fl. 2014. *Friluftsliv i förändring. Studier från svenska upplevelselandskap* (Stockholm: Carlsson Bokförlag).

⁴ Prop. 2009/10:238. *Framtidens friluftsliv*.

⁵ Skr. 2012/13:51. *Mål för friluftspolitik*. s. 8–33.

⁶ Fredman, Peter; Karlsson, Sven-Erik; Romild, Ulla & Sandell, Klas. 2008. *Vilka är ute i naturen/Vara ute i naturen – varför eller varför inte? /Besöka naturen – hemma eller borta/ Vad är Friluftsliv; Delresultat från en nationell enkät om friluftsliv och naturturism i Sverige*. Rapport No. 1–4, Forskningsprogrammet Friluftsliv i Förändring

⁷ Naturvårdsverket, 2015. *Friluftsliv 2014*. Rapport 6691.

⁸ Naturvårdsverket, 2019. *Friluftsliv 2018*. Rapport 6887.

⁹ Rapport från riksdagen 2021/22: RFR9 *Uppföljning av delar av den svenska friluftspolitik*. Kulturskottet.

Det visade sig dock finnas en stor efterfrågan på att resultatet skulle kunna brytas ned på regional nivå. Naturvårdsverket och Mittuniversitetet valde därför att i Friluftsliv 2018 i stället fokusera på resultat som kunde brytas ner på länsnivå. Att skapa resultat med målsättning att kunna ge representativa svar avseende både län och månad bedömdes dock som alltför kostsamt.

Orsaken till att en elektronisk panel, snarare än postenkät, användes inom Friluftsliv 2014 var också med hänsyn till den lägre kostnaden. Det finns dock farhågor om att de personer som nås via denna metod inte är representativa för befolkningen i stort. Friluftsliv 2018 återgick därför till en postenkät, denna gång administrerad och genomförd av SCB. Även Kulturutskottet 2021 administrerades och genomfördes av SCB.

Nedan följer en kortfattad sammanfattning av den metodik som de fyra enkäterna använt sig av.

Friluftsliv 2007: Ett tillfälle, postenkät, 1 792 svarande (svarsfrekvens 38 procent).

Friluftsliv 2014: Tolv tillfällen, elektronisk panel, totalt 8410 svar (svarsfrekvens 25–30 procent per månad).

Friluftsliv 2018: Ett tillfälle, postenkät, 7 702 svarande (svarsfrekvens 37 procent).

Kulturutskottet 2021: Ett tillfälle, webbenkät och postenkät, 6539 svarande (svarsfrekvens 31 procent).

2. Metod¹⁰

Underlag till frågeblanketten med frågor, svarsalternativ och hoppinstruktioner för frågor togs fram av Riksdagsförvaltningen. Utgångspunkt var den frågeblankett som användes av Naturvårdsverket 2018. Missiv och påminnelsebrev togs fram i samarbete mellan SCB och Riksdagsförvaltningen, med utgångspunkt i de mallar för missiv och andra brev till uppgiftslämnare som SCB använder. Frågeblanketten genomgick även en mätteknisk granskning.

Frågornas slutliga utformning bestämdes i samråd mellan Riksdagsförvaltningen och SCB. Blanketten omfattade 131 frågor som rymdes på 10 tryckta A4-sidor. Förutom de variabler som samlades in via frågeblanketten hämtades variabler från registret över totalbefolkningen. Dessa var kön, ålder, region och födelseland.

Undersökningen genomfördes som en webbenkät och postenkät. Samtliga utskick, i form av informationsbrev, påminnelsebrev samt enkät med inloggningsuppgifter, gjordes per post. Totalt tre utskick gjordes. Urvalet bestod av ca 21 000 personer i åldern 16 år eller äldre, och drogs från Registret över totalbefolkningen (RTB) som ett stratifierat obundet slumpmässigt urval. Stratifiering gjordes efter län och urvalet var ca 1 000 personer per län. Totalt svarade 6 549 personer vilket innebär en total svarsfrekvens på 31 procent¹¹.

För varje svarande person har en vikt beräknats. Syftet med detta är att kunna redovisa resultat för hela populationen och inte bara för de svarande. Vikterna har beräknats utifrån urvalsdesignen samt antaganden om objektsbortfall och ramtäckning. Om vikterna inte används vid beräkning av skattningar så kan resultaten bli missvisande.

Statistiken är behäftad med osäkerhet. Vid bedömning av hur olika osäkerhetskällor påverkar statistiken från en undersökning skiljer man på slumpmässiga och systematiska avvikelser. Slumpmässiga avvikelser orsakar enligt statistisk teori beräkningsbar osäkerhet hos de skattade resultaten. Systematiska avvikelser påverkar resultaten i en viss riktning. Med total osäkerhet avses den sammanlagda osäkerheten = slumpmässiga + systematiska avvikelser. Det är svårt att ange hur tillförlitligheten påverkas av eventuella systematiska avvikelser (skevhet) då det ofta kräver resurskrävande utvärderingsinsatser. En sådan utvärdering har inte gjorts för detta uppdrag. Urvalsosäkerhet och bortfallsskevhet är de osäkerhetskällor som kan antas påverka datas tillförlitlighet mest. I undersökningen används kalibrering av vikter, vilket är en effektiv och flexibel metod för att reducera osäkerheter orsakade av urval och bortfall. De kalibrerade vikterna har använts vid framställningen av de tabeller med enkätresultat som levererats.

Enkäten om friluftsvanor bland befolkningen 2021 består av totalt 31 frågor. 22 av dessa frågor ställdes även i Friluftsliv 2018 inklusive sju bakgrundsfrågor om till

¹⁰ Detta avsnitt baseras huvudsakligen på Statistiska centralbyrån (SCB) 2021-12-09. *Undersökning om friluftsvanor bland befolkningen 2021. Teknisk rapport – en beskrivning av genomförande och metoder*. Beteckning 255370_8 988 651.

¹¹ Vid enkätundersökningen 2018 var urvalet lika stort och gjordes på likartat sätt. Svarsfrekvensen då var 36,8 procent.

exempel civilstånd, familjeförhållanden och boendeort, samt en fritextsvarsfråga. Enkäten kompletterades med sex specifika frågor om friluftslivsvanor under pandemin (fråga 15–20) och tre nya bakgrundsvariabelfrågor (fråga 21–23).

I samråd med Naturvårdsverket har svarsalternativen för vissa av frågorna ändrats. Antalet svarsalternativ ligger emellertid fast, vilket delvis möjliggör en jämförelse mellan de olika undersökningarna. Ett exempel är att i Naturvårdsverkets enkätundersökning användes följande skala: helt oenig, delvis oenig, varken oenig eller enig, delvis enig, helt enig och vet inte. I kulturutskottets enkät som skickades ut 2021 har i stället använts följande skala: i mycket låg grad, i låg grad, i varken låg eller hög grad, i hög grad, i mycket hög grad och vet inte. Även indelningen i ålderskategorier är inte helt jämförbara.

2.1 Naturvårdsverkets bearbetning

Kulturutskottet har själva publicerat en relativt kortfattad redovisning av enkätresultaten som en del i rapporten Uppföljning av delar av den svenska friluftslivspolitiken.¹² Naturvårdsverkets rapport bygger helt och hållet på det bearbetade datamaterial från enkätundersökningen i form av exceltabeller som SCB tagit fram och som kulturutskottet ställt till Naturvårdsverkets förfogande. Naturvårdsverket har inte haft tillgång till obearbetade data och inga egna statistiska analyser har genomförts. De figurer och tabeller som redovisas i rapporten har tagits fram av Naturvårdsverket utifrån det tillhandahållna materialet. De tolkningar av materialet som gjorts är helt och hållet Naturvårdsverkets egna.

¹² Rapport från riksdagen 2021/22: RFR9 Uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken, s. 97-116.

3. Svenska folkets friluftsvanor – enkätresultat

I kapitel 5 nedan redovisar vi ett antal resultat på nationell nivå. Vissa jämförelser görs även mot resultat från tidigare nationella undersökningar av svenska folkets friluftsvanor, främst från den senaste undersökningen Friluftsliv 2018.

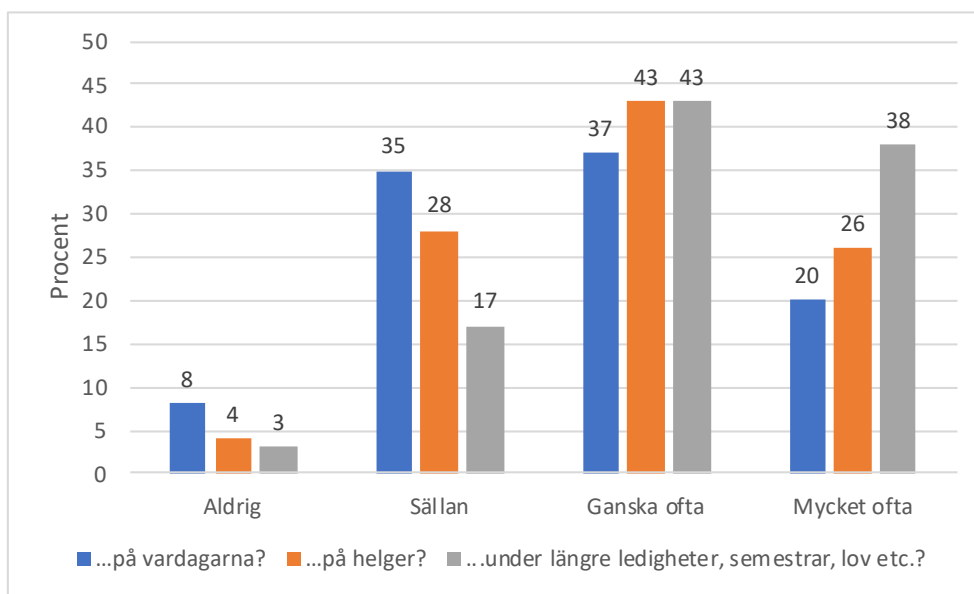
Enkätresultaten redovisas i sex avsnitt (3:1-3:6) grupperade efter frågornas inriktning och innehåll. För enkelhets och läsbarhets skull följer denna indelning i stora drag dispositionen från Friluftsliv 2018.

I varje avsnitt redovisas först resultaten för befolkningen som helhet i text, tabeller och figurer. Eventuella jämförelser med 2018 års undersökning görs i löp-text eller med hjälp av jämförande figurer.

I de fall det finns skillnader mellan olika undergrupper i befolkningen redovisas dessa längre ned i varje avsnitt. Även här görs då och då jämförelser med tidigare undersökningar, dock i mer begränsad omfattning eftersom delvis andra val av undergrupperingar gjorts vid denna undersökning jämfört med tidigare år.

3.1 Utövande av friluftsliv

En grundläggande förutsättning för undersökningen är som tidigare nämnts att den omfattar olika *fritidsaktiviteter* och utevistelser. Aktiviteter i anslutning till yrkesarbete, utbildning och skola samt tävlingsaktiviteter omfattas därmed inte. Fritidsaktiviteter förutsätter per definition ledig eller tillgänglig tid. Från tidigare undersökningar finns ett tydligt mönster över hur befolkningens vistelse i naturen hänger samman med ledighetens längd. En mindre andel av befolkningen är ofta ute i naturen under vardagar jämfört med under helger. På samma sätt växer andelen som ofta är ute i naturen under längre ledigheter jämfört med under helger (se figur 3.1).

Figur 3.1. *Ungefär hur ofta är du ute i naturen?*

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitikerna 2021.

En stor majoritet, cirka 80 procent, är ute i naturen ganska ofta eller mycket ofta under längre ledigheter. Den siffran överensstämmer väl med resultatet från 2018 års undersökning. Andelen som uppger att de är ute i naturen mycket eller ganska ofta på helger respektive vardagar är cirka 69 respektive cirka 57 procent. De siffrorna indikerar en viss ökning jämfört med 2018 års undersökning då motsvarande siffror visade cirka 66 procent för helger och cirka 51 procent för vardagar. Som en logisk följd minskar andelen människor som sällan eller aldrig vistas ute i naturen i relation till längden på deras ledighet. En intressant siffra att lyfta fram är att andelen som uppger att de aldrig är ute i naturen på vardagar har minskat från cirka 13 procent i 2018 års undersökning till cirka 8 procent i denna undersökning. Trots förändringarna är fortfarande en stor andel av svenskarna sällan eller aldrig ute i naturen på vardagar (cirka 43 procent).

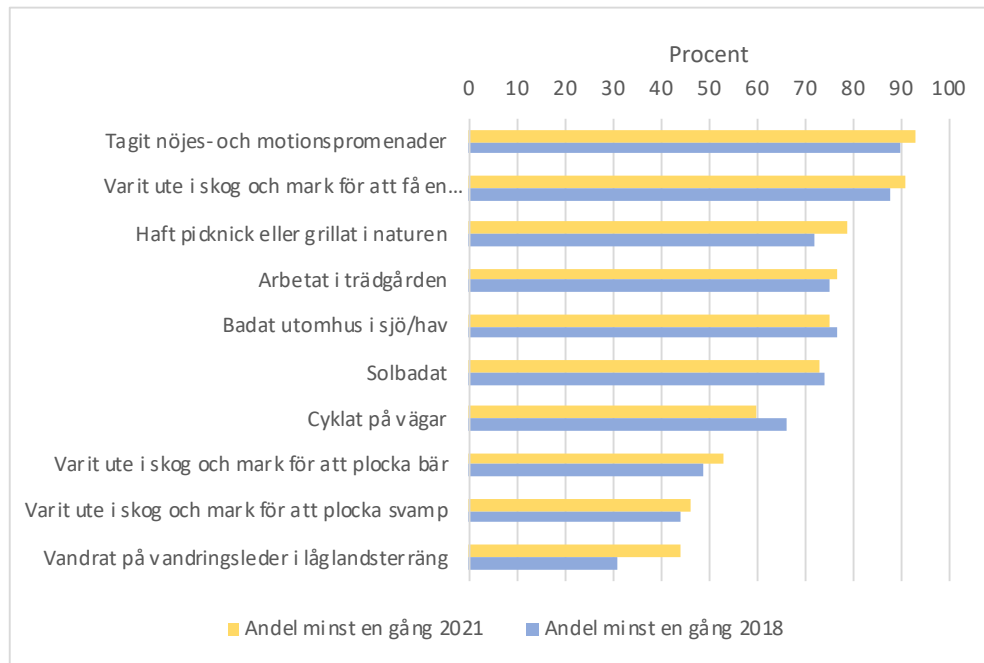
För att komplettera kunskapen om befolkningens friluftsvanor har i undersökningen frågats efter deltagande i olika friluftaktiviteter. Inför enkätundersökningen för *Friluftsliv 2018* formulerades några frågor där respondenterna fick ange hur ofta de utövat 49 olika aktiviteter som författarna ansåg omfatta merparten av befolkningens friluftsutövande¹³. Frågorna har återupprepats i 2021 års enkätundersökning med i stort sett identiska aktiviteter som svarsalternativ¹⁴.

I figur 3.2 nedan redovisas de tio aktiviteter som flest svenskar utövat minst en gång under de senaste 12 månaderna från frågetillfället. Med andra ord de vanligaste friluftaktiviteterna sett till andelen utövare bland befolkningen. Sammanfattningsvis kan sägas att listan inte har förändrats i någon större utsträckning jämfört den förra mätningen. Nöjes- och motionspromenader samt vistelse i skog

¹³ Naturvårdsverket, 2019. Friluftsliv 2018. Rapport 6887. s. 17–18.

¹⁴ I undersökningen från 2021 fanns inte aktivitetsalternativet ”kör/åkt snöskoter” med i undersökningen. Således listades 48 aktivitetsalternativ i 2021 års undersökning.

och mark för att få en naturupplevelse ligger tydligt kvar på de två översta platserna. Det är bara en aktivitet som bytts ut från 2018 års ”tio-i-topp-lista”, nämligen bad utomhus i pool/äventyrsbad som ramlat ur till förmån för vandring på leder i låglandsterräng.

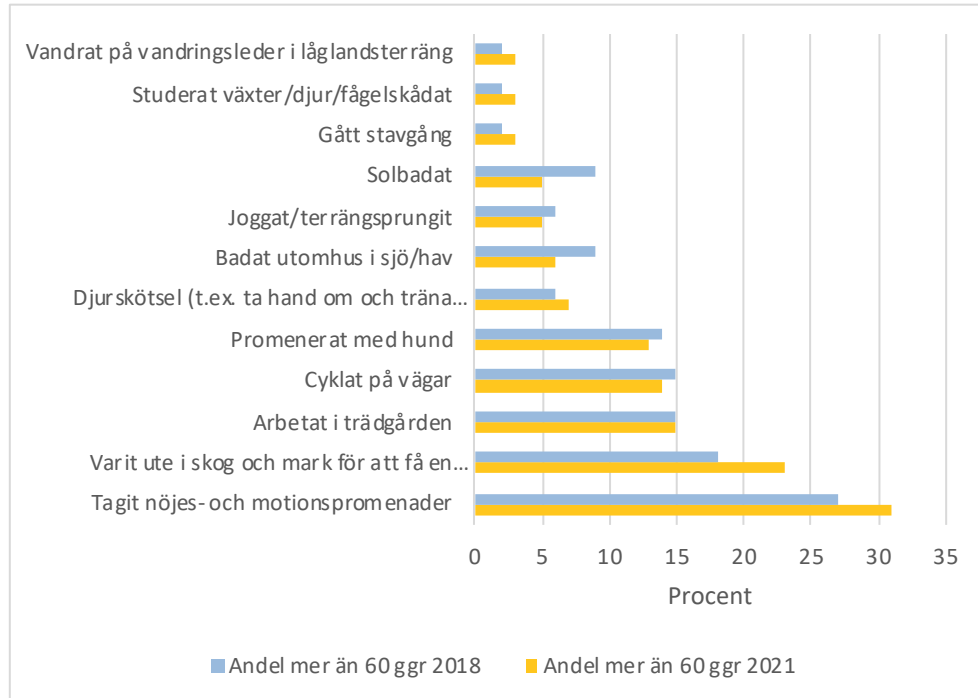
Figur 3.2. **De aktiviteter som flest svenskar utövat ”minst en gång” under 12 månader.**

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021 samt Friluftsliv 2018.

Ett annat sätt att analysera svaren är att studera vilka aktiviteter som flest respondenter angett att de utövat mer än 60 gånger under de senaste 12 månaderna före frågetillfället, det vill säga de aktiviteter som utövats med högst frekvens (se figur 3.3 nedan). Många aktiviteter återkommer från figur 3.2, men inte alla. Att promenera med sin hund eller ägna sig åt djurskötsel är exempel på aktiviteter som inte placerar sig i toppen vad avser hur stor andel av befolkningen som har ägnat sig åt det någon gång, men för de som har hund eller ägnar sig åt djurskötsel innebär det att det blir en aktivitet som de ägnar sig åt ofta. Vad gäller de två vanligaste aktiviteterna, nämligen att ta nöjes- och motionspromenader respektive att vara ute i skog och mark så har andelen som ägnat sig åt någon av dessa aktiviteter mer än 60 gånger ökat jämfört med år 2018. För nöjes- och motionspromenader är ökningen från 27 till 31 procent och för naturupplevelser i skog och mark från 18 till 23 procent. En tänkbar och rimlig förklaring till detta kan vara att de båda är exempel på aktiviteter som var möjliga att genomföra, och även uppmuntrades till, under pandemiåret 2021.

För några aktiviteter finns också en sjunkande andel som utövat aktiviteten mer än 60 gånger jämfört med år 2018. Det gäller tydligast aktiviteterna bada utomhus i sjö/hav och solbada. Ingen jämförelse har gjorts mellan antalet soldagar eller medeltemperaturer mellan de två somrarna 2018 och 2021 men möjligtvis kan förklaringen finnas i sådana faktorer.

Sammanfattningsvis är det tydligt att det är enkla, vardagsnära aktiviteter som är basen i friluftslivet för de flesta svenskar.

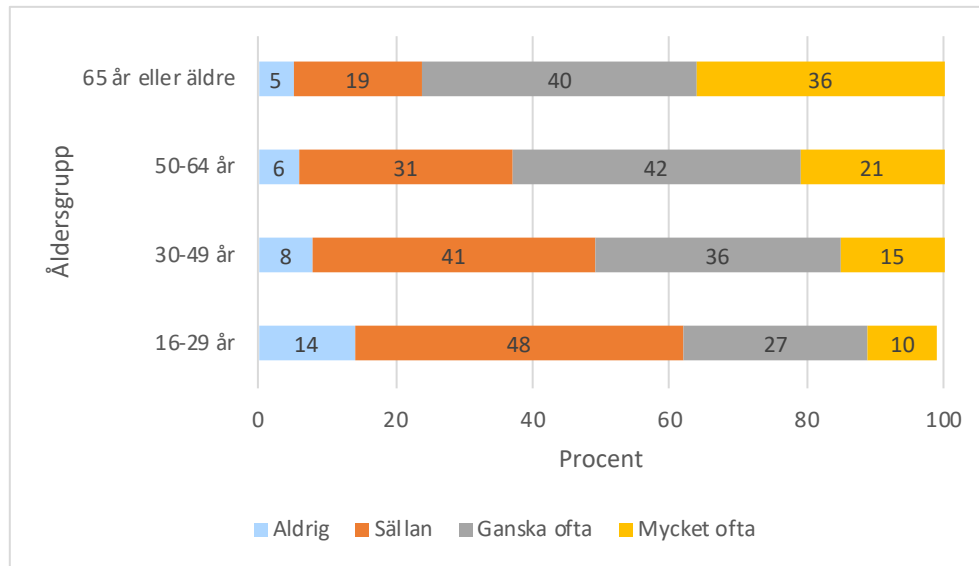
Figur 3.3. *De aktiviteter som flest svenskar utövat ”mer än 60 gånger” under 12 månader.*

Källa: Kulturrutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitikerna 2021 samt Friluftsliv 2018.

3.1.1 Utövande av friluftsliv - jämförelse mellan undergrupper

VISTELSE I NATUREN UTIFRÅN ÅLDER

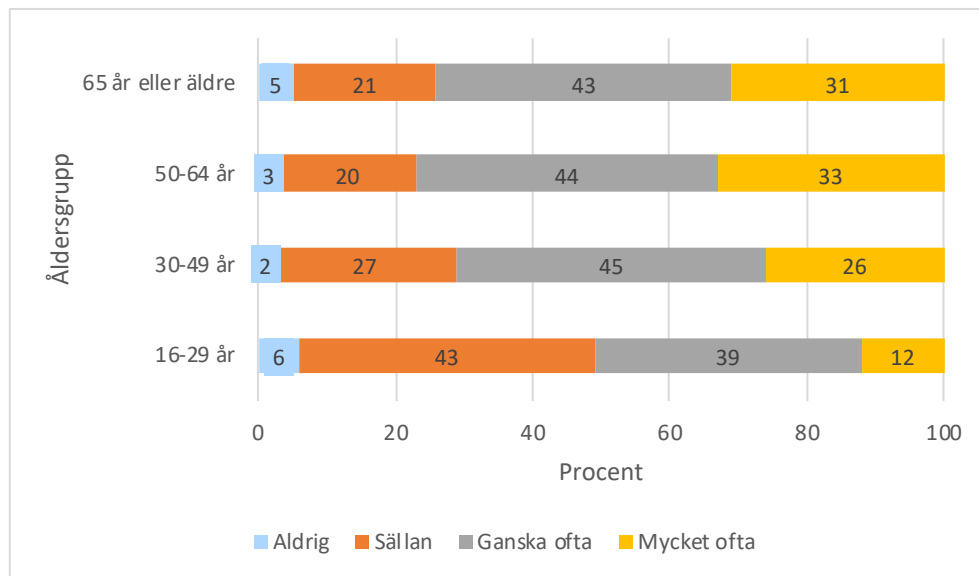
I figur 3.4 nedan visas hur ofta olika åldersgrupper är ute i naturen på vardagar. Den generella bilden är att andelen som är ute ganska ofta eller mycket ofta ökar med stigande ålder. Exempelvis är drygt en tredjedel av alla över 65 år ute i naturen mycket ofta på vardagar. Andelen i åldersgruppen 16–29 år är bara cirka 10 procent. Skillnaden i andelen som är ute mycket ofta är signifikant för gruppen 65 år och äldre gentemot samtliga övriga åldersgrupper. Bland de som aldrig är ute i naturen på vardagar ser ålderskategorin 16–29 år ut att ha störst andel (14 procent) men skillnaden är bara signifikant gentemot de två ålderskategorierna från 50 år och uppåt.

Figur 3.4. Ungefär hur ofta är du ute i naturen på vardagarna?

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021.

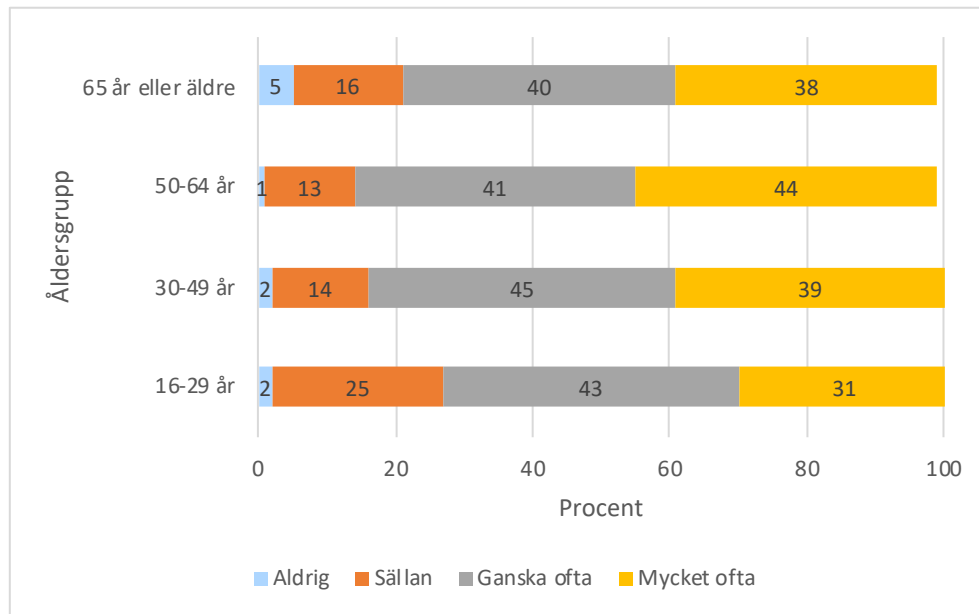
Figur 3.5 nedan visar hur utevistelse på helgerna fördelar sig över åldersintervallen. Här är fördelningen jämnare mellan åldersgrupperna men i gruppen 16–29 år är det en signifikant lägre andel (cirka 12 procent) som är mycket ofta är ute i naturen jämfört med övriga åldersgrupper (cirka 26–33 procent).

Figur 3.5. Ungefär hur ofta är du ute i naturen på helgerna?

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021.

Jämför vi sedan utevistelse under längre ledigheter (figur 3.6 nedan) ser vi att skillnaderna mellan åldersgrupperna tenderar att vara mycket mindre framträdande. Den generella bilden är således att de skillnader som finns mellan olika åldersgrupper framträder starkast under vardagar för att sedan minska med ledighetens längd. Den bild som framträder är den samma som i Friluftsliv 2018, dock är åldersintervallen inte identiska mellan undersökningarna så några exakta jämförelser är svåra att göra.

Figur 3.6. Ungefär hur ofta är du ute i naturen på längre ledigheter, semesterar, lov etc.?

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitikerna 2021.

VISTELSE I NATUREN UTIFRÅN ÖVRIGA UNDERGRUPPER

Det finns en svag tendens i materialet att kvinnor är ute mycket ofta i större utsträckning än män. Skillnaden är liten men genomgående för såväl vardagar och helger som för längre ledigheter.

För personer som har en hindrande funktionsnedsättning gäller att de i något högre grad uppger att de sällan eller aldrig är ute i naturen. Samtidigt är det färre med funktionsnedsättning som uppger att de mycket ofta är ute i naturen under längre ledigheter.

Det finns inga signifikanta skillnader vad gäller utevistelse mellan födda i Sverige och utrikes födda personer vare sig på vardagar, under helger eller längre ledigheter.

Personer med tillgång till lantställe svarar i signifikant större utsträckning att de ganska ofta är ute i naturen på helger och mycket ofta på längre ledigheter jämfört med personer som saknar tillgång till lantställe.

Personer som har tillgång till bil uppger i signifikant större omfattning att de mycket ofta är ute i naturen jämfört med personer som saknar tillgång till bil. Skillnaden minskar dock betydligt vid längre ledigheter jämfört med på vardagar och under helger.

Boende på landsbygd med under 5 000 invånare uppger i större utsträckning att de är ute mycket ofta på vardagar och helger jämfört med alla andra typer av boendeställen.

Slutligen, personer som inte har hemmavarande barn under 16 år uppger i större utsträckning än personer med barn att de mycket ofta är ute i naturen på vardagar.

FRITIDSAKTIVITETER UTOMHUS – JÄMFÖRELSE MELLAN UNDERGRUPPER

Denna beskrivning kopplar till signifikanta skillnader mellan undergrupper med avseende på utövande av de 48 fritidsaktiviteter som refereras till i avsnitt 3.1. Beskrivningen fokuserar på de tio vanligaste aktiviteterna som utövats minst en gång under de 12 månader som föregick frågetillfället, se figur 3.2 ovan. Resultaten visar att de flesta signifikanta skillnaderna mellan olika undergrupper finns i ändarna av skalan vad gäller utövandefrekvens, det vill säga bland de som aldrig varit ute respektive de som varit ute mycket ofta. Beskrivningen nedan behandlar huvudsakligen de stora dragen, därutöver kan finnas enstaka signifikanta skillnader som inte redovisas specifikt.

Vid en jämförelse mellan kvinnor och män är det en större andel kvinnor som anger att de tagit nöjes- eller motionspromenader fler än 60 gånger (cirka 36 procent kvinnor jämfört med cirka 26 procent män). Det finns också en liten skillnad när det gäller trädgårdsarbete mer än 60 gånger (cirka 17 procent kvinnor, 12 procent män). Det är också en något större andel kvinnor än män som solbadat ofta (21 gånger eller fler) medan andelen som aldrig solbadat är större bland män.

Som vi tidigare varit inne på är det vanligare att ofta vara ute i naturen i de högre åldersgrupperna. Ungefär 30 procent i ålderskategorierna 50–64 år respektive 65 år och äldre anger att de varit ute i skog och mark för naturupplevelser mer än 60 gånger under de senaste 12 månaderna. Motsvarande siffror för grupperna 16–29 år och 30–49 år är cirka 12 respektive cirka 18 procent. Samtidigt är det de yngsta (cirka 9 procent) och de äldsta (cirka 13 procent) grupperna som i störst utsträckning säger att de aldrig varit ute med det syftet. Intressanta signifikanta åldersmässiga skillnader finns också för aktiviteten att ha picknick eller grilla i naturen. En betydligt större andel i grupperna 50–64 år och 65 år och äldre (cirka 23 respektive cirka 38 procent) har inte gjort det någon gång. Motsvarande siffra för de två yngre grupperna är cirka 11–13 procent. Däremot är det en ungefär lika stor andel i samtliga åldersgrupper som uppger att de haft picknick eller grillat i naturen mer än 60 gånger (cirka 5–8 procent). Andelen som arbetat i trädgård mer än 60 gånger under det senaste året är signifikant större bland åldersgrupperna 50–64 år och 65 år och äldre, i första hand jämfört med gruppen 16–29 år. Andelen som arbetat i trädgården fem gånger eller färre är störst i den yngsta gruppen (16–29 år). Andelen som inte badat utomhus i sjö eller hav under det senaste året är signifikant större bland de äldre och särskilt bland de över 65 år (cirka 47 procent). För de två yngsta åldersgrupperna är motsvarande siffra cirka 13–16 procent. För aktiviteterna att cykla på vägar respektive att vandra på leder i låglandsterräng finns det, i jämförelse med övriga åldersgrupper, en signifikant större andel över 65 år (cirka 57 procent avseende cykling och 67 procent avseende vandring) som inte gjort det någon gång under de senaste 12 månaderna.

För personer som anger att de har en hindrande funktionsnedsättning finns signifikanta skillnader jämfört med de som saknar funktionsnedsättning inom samtliga av de mest frekventa aktiviteterna. Ett sätt att belysa detta är att studera skillnaderna mellan de två grupperna för de personer som uppgett att de inte utfört aktiviteten någon gång under de senaste 12 månaderna. Med andra ord är tendensen att avstå från att utöva en aktivitet betydligt större för en person med en hindrande funktionsnedsättning jämfört med en person utan hindrande funktionsnedsättning. Detta gäller för samtliga aktiviteter i tabell 3.1 nedan.

Tabell 3.1. Ungefär hur många gånger har du ägnat dig åt följande aktiviteter utomhus på din fritid under de senaste 12 månaderna? Andel i procent med osäkerhetsintervall (avrundat till heltal) som svarat att de inte utfört aktiviteten någon gång. Uppdelat på personer med respektive utan hindrande funktionsnedsättning.

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021.

Aktivitet	Andel med hindrande funktionsnedsättning	Andel utan hindrande funktionsnedsättning
Tagit nöjes- och motionspromenader	14–20%	4–6%
Varit ute i skog och mark för att få en naturupplevelse	16–24%	5–7%
Haft picknick eller grillat i naturen	30–40%	16–20%
Arbetat i trädgården	27–37%	19–23%
Badat utomhus i sjö/hav	46–56%	18–22%
Solbadat	35–45%	23–27%
Cyklat på vägar	57–67%	33–37%
Varit ute i skog och mark för att plocka bär	57–67%	42–47%
Varit ute i skog och mark för att plocka svamp	66–74%	49–53%
Vandrat på vandringsleder i låglandsterräng	65–75%	50–55%

Kopplat till huruvida en person är utrikesfödd eller född i Sverige visar materialet mycket små skillnader i förhållande till de tio vanligaste aktiviteterna. Dock finns en svag tendens att det är en större andel utrikesfödda jämfört med svenskfödda som inte utfört en specifik aktivitet någon gång under det senaste året. Detta gäller för aktiviteterna att ha picknick eller grilla i naturen, trädgårdsarbete, bad utomhus i sjö/hav, solbad samt cykling på vägar, genomgående är dock skillnaden mellan utrikes- och svenskfödda liten.

Det finns också en skillnad mellan de som anger att de har tillgång till ett lantställe respektive tillgång till bil i jämförelse med de som inte har tillgång. En större andel av de som saknar tillgång till lantställe eller bil som svarar att de inte utfört en viss aktivitet någon gång jämfört med de som har tillgång. Detta gäller grovt sett för samtliga de tio vanligaste aktiviteterna. För majoriteten av aktiviteterna är skillnaden liten eller marginell, men i några fall (exempelvis picknick eller grillning i naturen, arbete i trädgård och bad utomhus i sjö/hav) är skillnaderna större. Att ha tillgång till ett lantställe eller bil tycks i någon mån positivt påverka förutsättningen för att de vanligaste aktiviteterna åtminstone någon gång blir utövade.

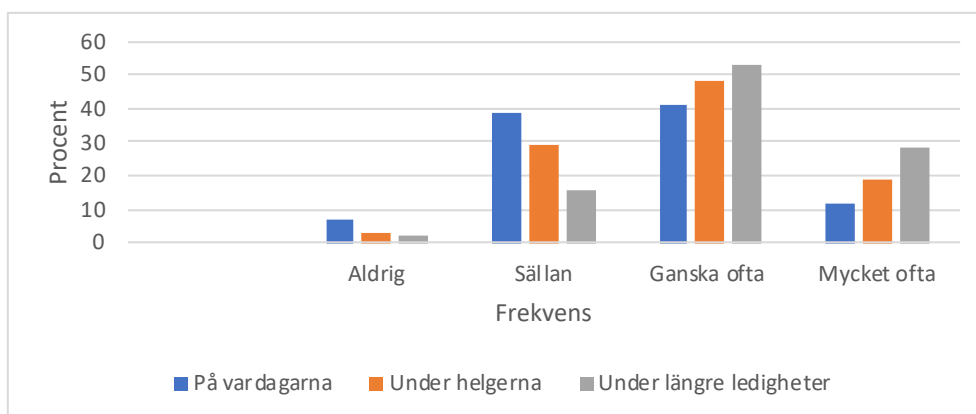
För boende på landsbygd under 5 000 invånare visar resultatet att andelen (cirka 33 procent) som varit ute i skog och mark för att få en naturupplevelse minst 60 gånger under det senaste året, är signifikant större än för samtliga andra typer av boendeorter. Skillnaden är marginell i jämförelse med Stockholm och med boende i tätort mellan 5 000 och 49 999 invånare. Jämfört med övriga typer av boendeorter (stad med 50 000–99 999 invånare respektive stad med över 100 000

invånare) är skillnaden större. Andelen boende på landsbygd som arbetat i trädgården mer än 60 gånger under det senaste året är också signifikant större (cirka 27 procent) än för alla andra typer av boendeorter (varierar mellan cirka 6 och cirka 17 procent). Återigen gäller för boende på landsbygd under 5 000 invånare att en något mindre andel (cirka 37 procent) inte någon gång varit ute i skog och mark för att plocka bär. Skillnaden är liten men signifikant jämfört med alla andra typer av boendeorter utom Stockholm. Samma förhållande gäller för den närbesläktade aktiviteten att vara ute i skog och mark för att plocka svamp. För övriga av de tio vanligaste aktiviteterna finns inga signifikanta skillnader mellan olika typer av boendeort.

Bland de som inte har hemmavarande barn under 16 år är det en större andel (cirka 10 procent) som inte någon gång under det senaste året varit ute i skog och mark för att få en naturupplevelse i jämförelse med den grupp som har hemmavarande barn (cirka 3 procent). Dock är det också så att de som inte har hemmavarande barn i något högre grad är ute i skog och mark av samma skäl mycket ofta (mer än 60 gånger), cirka 25 procent, jämfört med cirka 18 procent för de som har hemmavarande barn. Det är bara cirka 8 procent av de som har hemmavarande barn som inte haft picknick eller grillat i naturen någon gång under det senaste året. Motsvarande siffra för de som saknar hemmavarande barn är cirka 25 procent. Att inte ha utövat trädgårdsarbete någon gång under det senaste året är också vanligare bland de som saknar hemmavarande barn (cirka 26 procent) jämfört med dem som har hemmavarande barn (cirka 15 procent). Att bada utomhus ofta (6 gånger eller fler under senaste året) är signifikant vanligare bland de som har hemmavarande barn samtidigt som det är signifikant vanligare bland dem som inte har hemmavarande barn att helt avstå. För solbadning däremot finns inga tydliga skillnader. Det är vanligare bland de som saknar hemmavarande barn att inte någon gång ha cyklat på vägar som fritidsaktivitet. Det är signifikant något vanligare bland de som saknar hemmavarande barn under 16 år att inte någon gång under senaste året ha varit ute i skog och mark för att plocka bär jämfört med dem som har hemmavarande barn (cirka 51 procent jämfört med cirka 36 procent). Motsvarande skillnader finns inte för svampplockning.

3.1.2 Barns friluftsliv

I Friluftsliv 2018 och enkätundersökningen 2021 ställdes en fråga om hur ofta hemmavarande barn under 16 år är ute i naturen. Resultaten, som bygger på svar från föräldrarna, är behäftade med relativt höga osäkerhetstal och bör tolkas försiktigt. I likhet med vuxna vistas barn oftare i naturen under längre ledigheter och mindre ofta på vardagar, se figur 3.7 nedan. En stor majoritet av barnen är ute ganska ofta eller ofta under helger och längre ledigheter. Samtidigt verkar uppmot hälften av barnen sällan eller aldrig vara ute i naturen under vardagar. Jämförelser med 2018 är svåra att göra på grund av osäkerhetstalen men eventuellt kan andelen barn som aldrig är ute i naturen ha minskat något.

Figur 3.7. *Ungefär hur ofta är dina hemmavarande barn under 16 år ute i naturen?*

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021.

3.2 Hinder för friluftsliv

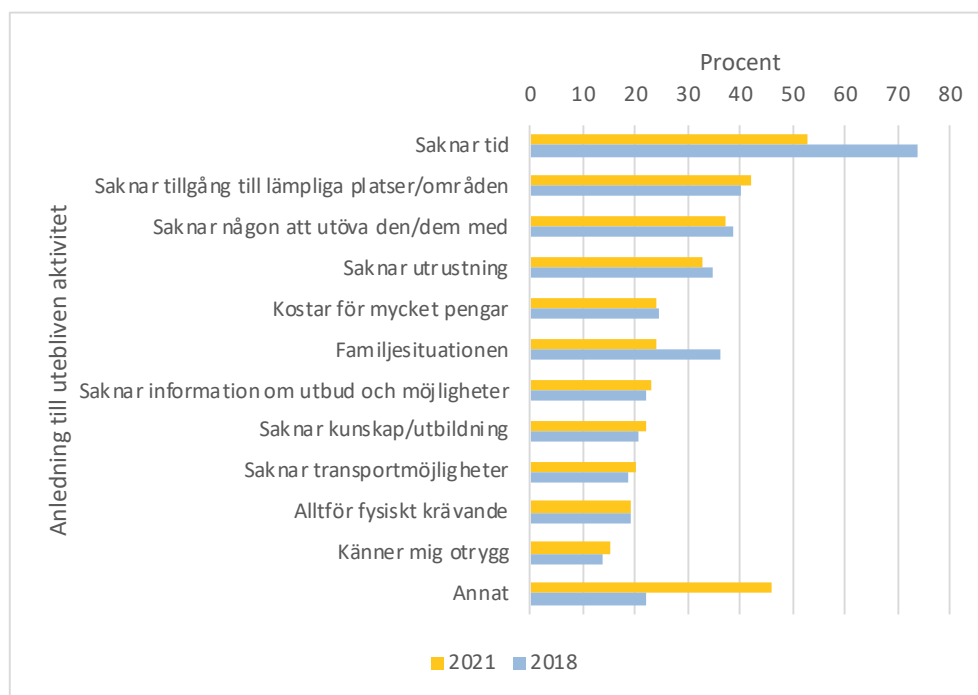
Ett övergripande mål för den svenska friluftslivspolitiken är att stödja människors möjligheter att vistas ute i naturen och utöva friluftsliv.¹⁵ Bland annat mot den bakgrunden är det intressant att titta på vilka hinder som befolkningen uppger för att kunna utöva friluftsliv.

I relation till de 48 aktiviteter som diskuterades i avsnitt 3.1 ställdes först frågan om det var någon eller några av dessa aktiviteter som respondenten inte hade utövat i den utsträckning som denne önskat under de föregående 12 månaderna. De totalt 45 procent¹⁶ som svarade "ja" på frågan, det vill säga angav att det fanns en eller flera aktiviteter som de inte hade utövat i önskvärd omfattning, fick sedan utifrån 12 olika svarsalternativ (11 fasta samt ett fritextalternativ: "annat") ange anledningen till detta.¹⁷ Svaren redovisas nedan i figur 3.8 i jämförelse med resultaten från 2018.

¹⁵ Skr. 2012/13:51. *Mål för friluftspolitiken*. s.3

¹⁶ Motsvarande siffra för samma fråga år 2018 var 54 procent.

¹⁷ Samma frågor ställdes i enkätundersökningen som genomfördes för Friluftsliv 2018 med den skillnaden att vid det tillfället fick respondenten, utifrån listan med 49 aktiviteter, även specifikt ange vilken eller vilka av dessa aktiviteter som inte utövats i önskad omfattning.

Figur 3.8. *Varför kan du inte ägna dig åt aktiviteten/aktiviteterna i den utsträckning du önskar?*

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021 samt Friluftsliv 2018.

I stora drag är resultaten likartade i de båda undersökningarna. Ett par betydande skillnader framträder dock. "Saknar tid" är fortfarande den enskilt största anledningen som anges till att aktiviteter inte utövas i önskvärd utsträckning. Dock har andelen minskat kraftigt från cirka 73 procent år 2018 till cirka 53 procent vid 2021 års undersökning. Andelen personer som anger familjesituationen som hinder har också minskat betydligt, från cirka 36 procent år 2018 till 24 procent år 2021. En möjlig förklaring till ovanstående skillnader skulle kunna vara att pandemin för många skapat ett ökat tidsutrymme, dels genom ökat arbete hemifrån och därmed mindre restid och mer fritid, dels att pandemin försvårat eller omöjliggjort många andra aktiviteter, vilket kan ha skapat ökat utrymme för friluftslivet. En ökad tillgång till tid kan därmed vara en förklaring till att färre upplever att aktiviteter inte utövats i önskvärd utsträckning.

I 2021 års enkätundersökning är det en fördubbling av andelen som anger svarsalternativet "annan orsak" till utebliven aktivitet jämfört med 2018 års undersökning. Enligt kulturutskottet är det två orsaker som dominerar bland dessa orsaker; dels sjukdom och hälsa, dels covid-19-pandemin och de restriktioner som tidvis var i kraft och innebar inställda aktiviteter¹⁸.

¹⁸ Rapport från riksdagen 2021/22: RFR9 Uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken. s. 113.

3.2.1 Hinder för friluftsliv – jämförelse mellan undergrupper

Om vi inledningsvis påminner oss om själva urvalsfrågan *Var det någon eller några aktiviteter i föregående fråga som du inte utövade i den utsträckning du hade önskat under de senaste 12 månaderna?* Så var det cirka 45 procent som svarade ”ja” på den frågan. Om vi jämför andelen jakande svar mellan undergrupperna går att hitta ett fåtal signifikanta skillnader. Den främsta förklaringsfaktorn kan nog sägas vara ålder. Andelen som svarar jakande på frågan sjunker med stigande ålder. I åldersgruppen 16–29 år svarar cirka 64 procent att det fanns en eller flera aktiviteter som inte utövades i önskvärd utsträckning. I åldersgruppen 30–49 år sjunker den siffran till cirka 53 procent, för att i nästa åldersgrupp (50–64 år) fortsätta sjunka till cirka 34 procent. I åldersgruppen 65 år och äldre sjunker siffran ytterligare till cirka 28 procent. Resultaten överensstämmer väl med de som framkommer i Friluftsliv 2018. En signifikant skillnad finns också för personer som har respektive inte har tillgång till bil. Personer som inte har tillgång svarar i större utsträckning jakande på frågan i jämförelse med dem som har tillgång till bil (cirka 56 procent respektive cirka 43 procent). Det finns även marginell signifikans för att personer som har tillgång till lantställe samt personer som har hemmavarande barn under 16 år svarat jakande i något högre utsträckning.

Om vi så går över till orsakerna (enligt tabell 3.4 ovan) till varför aktiviteten eller aktiviteterna i fråga inte utövades i önskvärd utsträckning så kan vi se att i jämförelsen män/kvinnor finns signifikanta skillnader för orsakerna ”alltför fysiskt krävande” samt ”känner mig otrygg”. I båda fallen är det kvinnor som anger de orsakerna i större utsträckning än män. Skillnaden är något större vad avser upplevd otrygghet där cirka 9 procent av kvinnorna och cirka 21 procent av männen anger detta som anledning till utebliven aktivitet.

Ålder är en stor förklaringsfaktor för skillnader inom olika anledningar till utebliven aktivitet. Den sammantaget viktigaste orsaken, det vill säga att tid saknas, gäller sällan för åldersgruppen 65 år och äldre. Endast cirka 13 procent av den åldersgruppen anger saknad tid som orsak till utebliven aktivitet. Motsvarande siffra för de andra tre åldersgrupperna ligger på cirka 48 procent för åldersgruppen 50–64 år och på cirka 61 procent för de två yngre åldersgrupperna (30–49 år respektive 16–29 år). Andelen som anger att orsaken är att aktiviteten är ”alltför fysiskt krävande” är också signifikant större i åldersgruppen 65 år och uppåt. I övriga fall är det primärt den yngsta åldersgruppen 16–29 år som skiljer ut sig från de övriga. De anger i signifikant högre utsträckning än övriga åldersgrupper följande orsaker till utebliven aktivitet: saknar tillgång till lämpliga platser/områden, saknar någon att utöva den/dem med, saknar utrustning, kostar för mycket pengar, saknar information om utbud och möjligheter, saknar kunskap/utbildning samt saknar transportmöjligheter. Avslutningsvis skiljer sig åldersgruppen 30–49 år signifikant från övriga åldersgrupper i ett avseende. Cirka 40 procent i åldersgruppen anger ”familjesituationen” som orsak till utebliven aktivitet. Motsvarande siffra för övriga åldersgrupper är cirka 13–20 procent.

Det finns signifikanta skillnader mellan de som uppger att de har respektive de som uppger att de inte har någon hindrande funktionsnedsättning för fyra av de identifierade orsakerna till utebliven aktivitet. Stora skillnader finns för orsaken ”tidsbrist” där endast cirka 26 procent av de som har funktionsnedsättning anger att de saknar tid jämfört med cirka 57 procent för de som uppger att de inte har

någon funktionsnedsättning. Stora skillnader finns också för upplevelsen att aktiviteten är "alltför fysiskt krävande". Cirka 53 procent av de med funktionsnedsättningar anger detta som anledning jämfört med endast cirka 12 procent av gruppen utan funktionsnedsättningar. En något större andel med funktionsnedsättning anger också att en känsla av otrygghet är orsak till att en aktivitet uteblir (cirka 28 procent jämfört med cirka 13 procent för personer utan hindrande funktionsnedsättning). En mer marginell skillnad finns också i att en något lägre andel bland personer med funktionsnedsättningar anger att de saknar tillgång till lämpliga platser/områden jämfört med personer utan funktionsnedsättningar (cirka 30 procent jämfört med cirka 44 procent).

Signifikanta men relativt små skillnader finns bland ett flertal av anledningarna till utebliven aktivitet, beroende på om en person är utrikesfödd eller född i Sverige. I samtliga fall är det gruppen utrikesfödda personen som i något större utsträckning avstår från aktiviteter jämfört med svenskfödda. Detta gäller för följande anledningar (ungefärliga procentsatser inom parentes): saknar tillgång till lämpliga platser/områden (55 procent jämfört med 38 procent), saknar någon att utöva aktiviteten med (51 respektive 34 procent), saknar utrustning (46 respektive 29 procent), saknar information om utbud och möjligheter (40 respektive 19 procent), saknar kunskap/utbildning (39 respektive 18 procent) samt saknar transportmöjligheter (32 respektive 17 procent).

De som saknar tillgång till bil avstår i större utsträckning från aktiviteter jämfört med de som har tillgång till bil. Skillnaderna är relativt små för alla orsaker utom den som handlar om att transportmöjligheter saknas där cirka 57 procent av de som saknar tillgång till bil anger detta som orsak jämfört med endast cirka 9 procent för de som har tillgång till bil. Små skillnader (till nackdel för de som saknar bil) finns för följande orsaker: saknar tillgång till lämpliga platser/områden, saknar någon att utöva aktiviteten med, saknar utrustning samt aktiviteten kostar för mycket pengar.

När det gäller boendeortens betydelse för om en fritidsaktivitet ska bli av eller inte är bilden mer splittrad. De signifikanta skillnader som finns är små eller mycket små och gäller främst för boende på landsbygd under 5 000 invånare jämfört med de som bor i städer med över 100 000 invånare. Genomgående är att boende på landsbygd anger orsakerna för utebliven aktivitet i lägre utsträckning jämfört med boende i större städer. Ett exempel är avsaknad av tillgång till lämpliga platser/områden (gäller för boende i glesbygd jämfört med boende i städer över 100 000 invånare och jämfört med Stockholm).

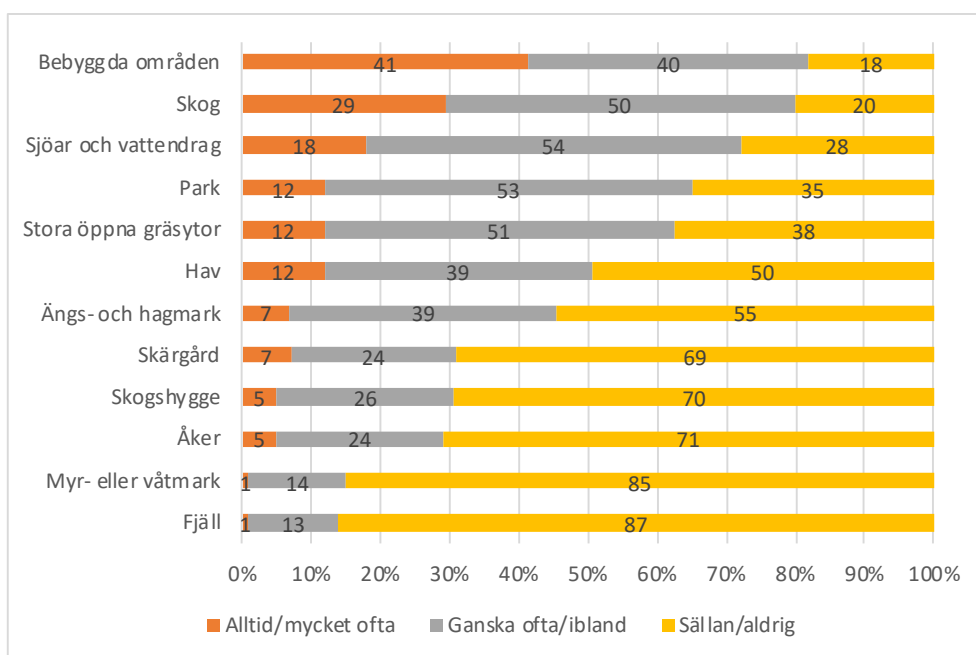
Slutligen, i jämförelsen mellan personer med respektive utan hemmavarande barn under 16 år finns ett par signifikanta skillnader. Andelen som saknar tid är större för de med hemmavarande barn (cirka 69 procent jämfört med cirka 45 procent för dem utan hemmavarande barn) och andelen som anger familjesituationen som ett hinder är cirka 54 procent jämfört med endast cirka 12 procent för de som inte har hemmavarande barn.

3.3 Vistelser i naturmiljöer och upplevelser från friluftsliv

I enkätundersökningen ställdes även frågor som kopplade till vistelse i olika naturmiljöer samt vilka upplevelser de svarande haft i samband med friluftsliv, såväl positiva som negativa upplevelser. Förutsättningen för dessa frågor var att de svarande ombads tänka på de tillfällen under fritiden som de vistats utomhus i naturen för välbefinnande och naturupplevelser i Sverige under de senaste 12 månaderna. Beskrivningen av förutsättningar samt de naturmiljöer och upplevelser som beskrivs är de samma som i Friluftsliv 2018 där inte annat anges.

3.3.1 Vistelser i naturmiljöer

I figur 3.9 nedan redovisas svaren för vistelser i ett antal naturmiljöer. De svarande fick ange hur ofta de vistades i respektive naturmiljö. Undersökningen visar att bebyggda områden var den naturmiljö som flest personer angav att de alltid eller mycket ofta vistades i (41 procent), följt av skog (29 procent). Vattnets sammanlagda betydelse för friluftslivet är viktigt vilket belyses av att 18 procent angav att de alltid eller mycket ofta vistas vid sjöar och vattendrag, cirka 12 procent vid hav samt cirka 7 procent i skärgårdsmiljö.

Figur 3.9. *Hur ofta under de senaste 12 månaderna har du vistats i följande naturmiljöer på din fritid? Tänk endast på naturmiljöer i Sverige.*

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitikerna 2021.

Naturmiljöernas inbördes ordningsföljd är identisk med resultaten från 2018 och även de procentuella andelarna för hur ofta de svarande vistas i respektive naturmiljö är i mycket hög grad överensstämmande med 2018 års undersökning.

VISTELSE I NATURMILJÖER – JÄMFÖRELSE MELLAN UNDERGRUPPER

För ålder finns enstaka och svaga signifikanta skillnader för någon av åldersgrupperna kopplat till enskilda naturmiljöer men någon mer systematisk tendens är svår att hitta. Möjligen kan man urskilja att gruppen 65 år och äldre i något högre utsträckning aldrig eller sällan vistas i några av de mer ”strapatsfyllda” naturtyperna som hav, skärgård, myr- och våtmarker och fjäll.

Med avseende på hindrande funktionsnedsättning finns signifikanta skillnader för alla naturmiljöer när det gäller hur stor andel av respektive grupp (det vill säga om du har eller inte har en hindrande funktionsnedsättning) som aldrig vistas i respektive naturmiljö. Andelen personer med en hindrande funktionsnedsättning som aldrig vistas i respektive naturmiljö är genomgående större jämfört med personer utan funktionsnedsättning. Skillnaderna varierar kring cirka 10–20 procentenheter beroende på vilken naturmiljö vi tittar på.

Om vi jämför de som har tillgång till lantställe med dem som inte har tillgång så är det en signifikant större andel av de som inte har tillgång till lantställe som aldrig besöker en viss naturmiljö. Detta gäller för alla naturmiljöer utom parker. Samtidigt finns det signifikanta skillnader för flera av naturmiljöerna åt ”andra hållet”, det vill säga de som har tillgång till lantställe i större utsträckning vistas mycket ofta i vissa av naturmiljöerna.

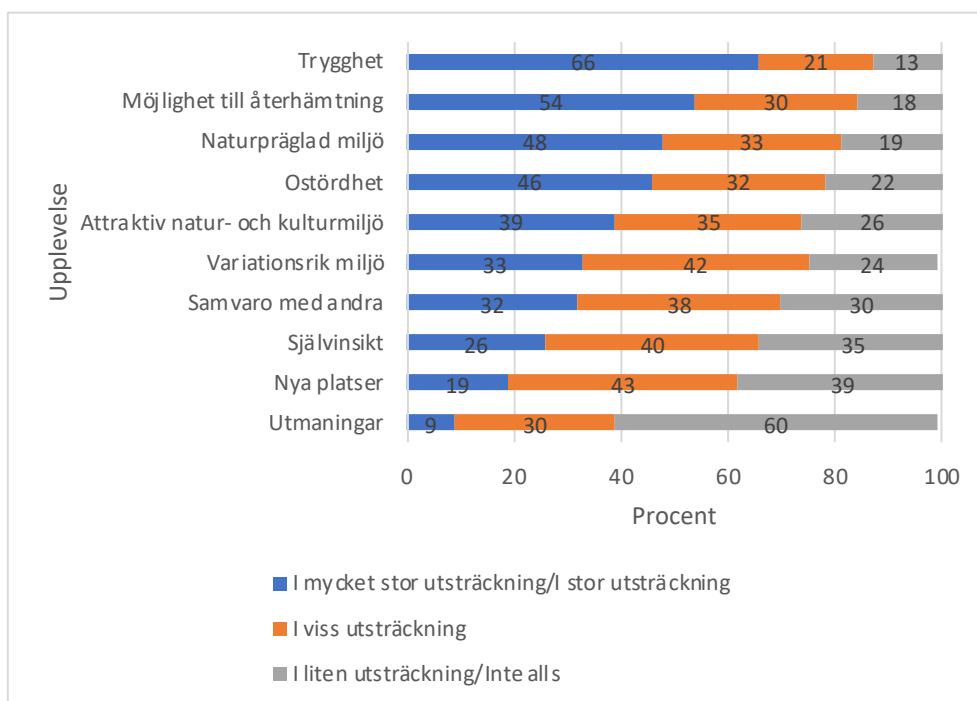
Att ha tillgång till bil påverkar grovt sett på samma sätt som att ha tillgång till lantställe, men inte lika påtagligt. För ett flertal naturmiljöer innebär tillgång till bil att du i större utsträckning ganska ofta eller mycket ofta befinner dig där i jämförelse med dem som saknar tillgång till bil. Samtidigt är det många som saknar tillgång till bil som i signifikant större utsträckning aldrig vistas i många naturmiljöer (gäller dock inte hav, skärgård, fjäll, parker och stora öppna gräsytor).

För olika typer av boendeorter finns vissa signifikanta skillnader, ofta känns förklaringarna lättfunna. Exempelvis är det signifikant färre boende i Stockholm som aldrig i vistas i skärgården jämfört med övriga typer av boendeorter. Det är också en större andel boende på landsbygd under 5 000 invånare som mer ofta vistas i naturtyperna skog, skogshyggen, ängs- och hagmark och åker och en mindre andel av boende på landsbygd som ofta vistas i parker jämfört med övriga boendetyper.

I jämförelsen mellan de som har hemmavarande barn under 16 år och de som inte har det, ligger den systematiska skillnaden i att en större andel av de som inte har hemmavarande barn aldrig vistas i vissa naturmiljöer. Signifikanta skillnader, ofta relativt små, finns för naturtyperna sjöar och vattendrag, hav, skärgård, skog och fjäll.

3.3.2 Upplevelser från friluftsliv

I enkätundersökningen ställdes en fråga om upplevelser av friluftsliv. De svarande fick välja mellan fem svarsalternativ från i mycket stor utsträckning till inte alls. I redovisningen i figur 3.10 nedan har svaren slagits ihop till tre kategorier. De två mest positiva alternativen (i mycket stor utsträckning / i stor utsträckning) och de två mest negativa (i liten utsträckning / inte alls) har slagits ihop till en kategori vardera medan mittenalternativet (i viss utsträckning) står för sig självt.

Figur 3.10. När du varit utomhus i naturen under de senaste 12 månaderna, i vilken utsträckning brukar du uppleva följande?

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitikerna 2021.

Svaren visar att ungefär två tredjedelar upplever trygghet i stor eller mycket stor utsträckning utomhus i naturen medan resterande tredjedel upplever det i viss utsträckning eller i liten utsträckning/inte alls.

Grovt sett är det ungefär hälften av de svarande som i stor eller mycket stor utsträckning upplever möjlighet till återhämtning, naturpräglad miljö eller ostördhet när de är utomhus i naturen. Värden som attraktiv natur- och kulturmiljö, variationsrik miljö och samvaro med andra upplevs också i mycket stor eller stor utsträckning av en betydande andel av de svarande.

UPPLEVELSER FRÅN FRILUFTSLIV – JÄMFÖRELSE MELLAN UNDERGRUPPER

Mellan könen finns i stort sett inga säkerställda skillnader av upplevelser från friluftsliv. Möjligen tycks kvinnor i något högre utsträckning svara att de i mycket stor utsträckning upplever möjlighet till återhämtning samt upplever naturpräglad miljö i jämförelse med männen. Inga skillnader finns mellan de som har respektive inte har hemmavarande barn under 16 år.

Även för ålder är skillnaderna försumbara. I den yngsta åldersgruppen (16–29 år) tycks något färre (cirka 8 procent) i mycket stor utsträckning uppleva naturpräglad miljö jämfört med övriga åldersgrupper (cirka 14–16 procent). I den äldsta kategorin (65 år och äldre) är det en marginellt större andel som uppger att de inte alls upplever nya platser.

Bland de som har en hindrande funktionsnedsättning finns en genomgående signifikant skillnad att de i större utsträckning svarar att de inte alls upplever de värden som frågas efter, detta gäller för samtliga värden från friluftsliv som efterfrågas i enkäten.

Samma förhållande gäller för utrikes födda jämfört med de som är födda i Sverige. För samtliga värden gäller att utrikes födda i större utsträckning svarar att inte alls eller i mycket liten utsträckning brukar uppleva dem.

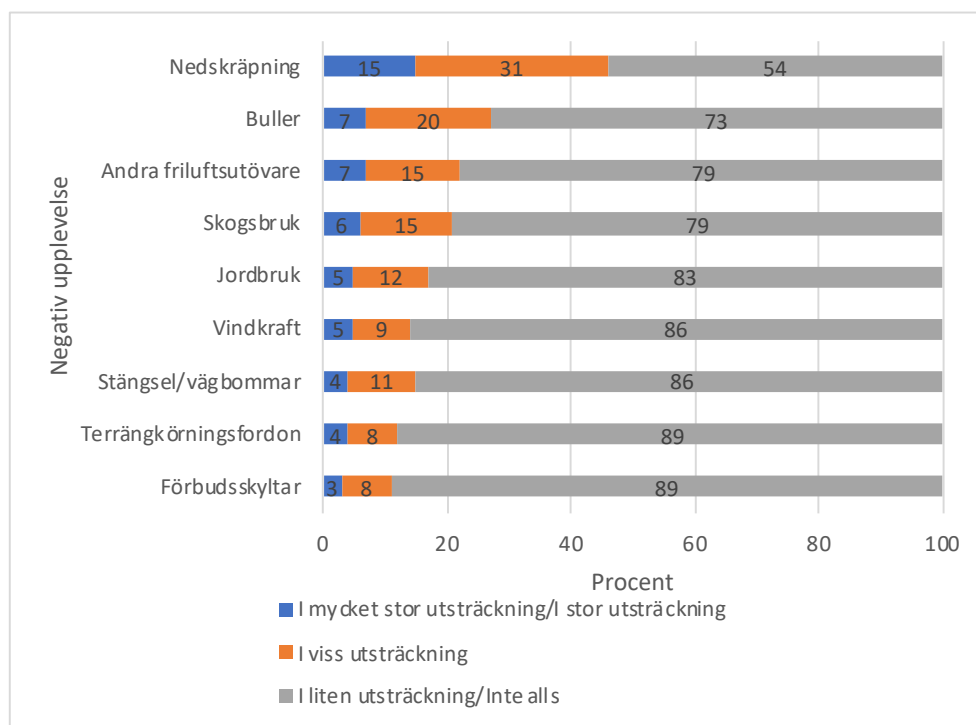
I jämförelse mellan de som har respektive inte har tillgång till lantställe finns några signifikanta skillnader som är värda att nämna. Andelen som svarar att de inte alls upplever ostördhet är signifikant större bland de som saknar lantställe (cirka 11 procent jämfört med cirka 4 procent). I grova drag gäller samma förhållande även för övriga upplevelser.

I stort sett samma förhållande gäller för personer med tillgång till bil jämfört med personer som inte har tillgång till bil. Små, men i de flesta fall signifikanta, skillnader finns i hur stor andel som inte alls brukar ha de upplevelser som efterfrågas (till övervikt för de som saknar tillgång till bil).

Med avseende på boendeort saknas nästan helt säkerställda skillnader. Ett par undantag är att boende i glesbygd i signifikant större utsträckning svarar att de i mycket stor utsträckning upplever naturpräglad miljö (cirka 23 procent jämfört med cirka 9–13 procent för övriga typer av boendeorter) och ostördhet (cirka 25 procent jämfört med cirka 7–12 procent).

3.3.3 Negativa upplevelser från friluftsliv

I figur 3.11 nedan redovisas i vilken utsträckning de svarande brukar ha negativa upplevelser av andra företeelser när de bedriver friluftsliv. Samma femgradiga skala som i föregående fråga användes även vid denna fråga. Svaren redovisas sammanslagna till tre skalsteg på samma sätt som i figur 3.10.

Figur 3.11. *När du varit utomhus i naturen under de senaste 12 månaderna, i vilken utsträckning brukar du ha negativa upplevelser av följande?*

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitikerna 2021.

Enkätsvaren visar att nedskräpning är den negativa upplevelse som flest personer nämner. Nära hälften av de svarande upplever nedskräpning i viss utsträckning eller därutöver. Därav är det cirka 15 procent brukar ha negativa upplevelser av nedskräpning i stor eller mycket stor utsträckning. Buller brukar upplevas i viss utsträckning eller därutöver av drygt en fjärdedel av de svarande. Negativa upplevelser från andra friluftsutövare samt från skogsbruk brukar upplevas i viss utsträckning eller därutöver av ungefär en femtedel av de svarande. I Friluftsliv 2018 framstod samma negativa upplevelser som de oftast förekommande, dock framträder en betydande minskning av upplevda problem. Avseende nedskräpning är minskningen från 59 till 46 procent och för buller från 47 till 27 procent. Dock var svarsalternativen något annorlunda formulerade så de förändringar som finns måste tolkas i medvetenhet om detta.¹⁹

NEGATIVA UPPELVELSER FRÅN FRILUFTSLIV – JÄMFÖRELSE MELLAN UNDERGRUPPER

Mellan kvinnor och män finns inga betydande skillnader för någon av de negativa upplevelser som frågas efter i enkäten. Detta gäller även för jämförelser mellan grupperna med/utan hindrande funktionsnedsättning, med/utan tillgång till lantställe samt med/utan tillgång till bil.

Mellan åldersgrupperna är skillnaderna också små. En intressant skillnad är ändå att bland de som är 65 år och äldre är det en något större andel som anger att de inte alls har negativa upplevelser av andra. Denna skillnad gäller dock inte för nedskräpning och terrängkörningsfordon.

I skärningen mellan svensk- och utrikes födda saknas också nästan helt signifikanta skillnader. Ett undantag är att utrikes födda tycks något mer toleranta mot nedskräpning. Cirka 23 procent av dem svarar att de inte alls har negativa upplevelser av nedskräpning. Motsvarande siffra för svenskfödda är cirka 13 procent.

I stort sett saknas skillnader också mellan olika typer av boendeorter. På marginalen är det signifikant fler boende på landsbygd under 5 000 invånare som uppger att de inte alls har negativa upplevelser av buller när de vistas utomhus i naturen (cirka 43 procent jämfört med cirka 27–35 procent för övriga typer av boendeorter).

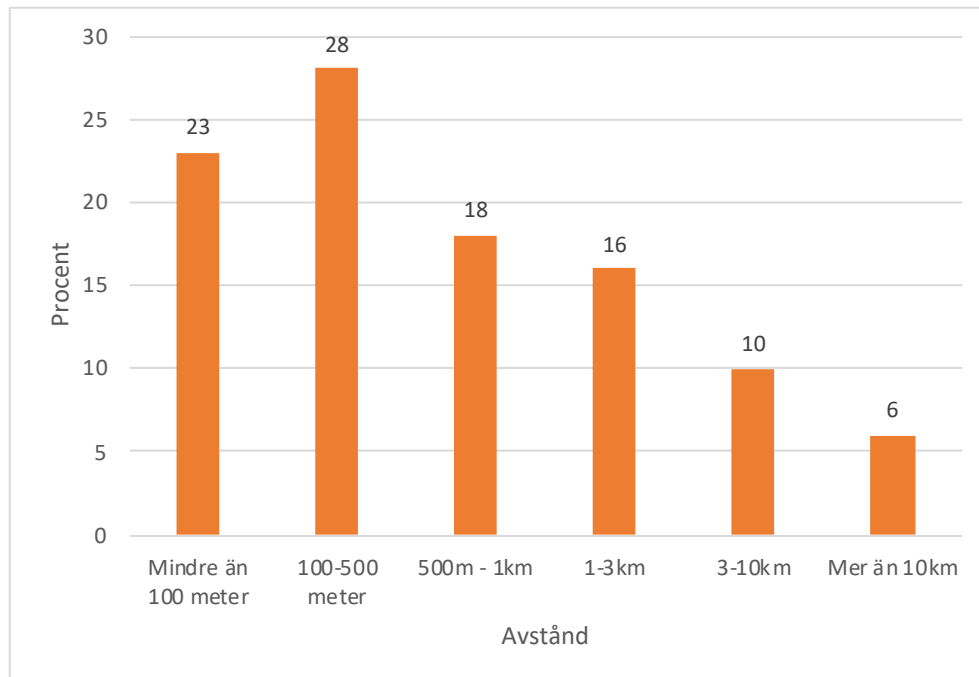
3.4 Friluftsliv i bostadens närhet

Resultaten i denna enkätundersökning (se i första hand avsnitt 3.11) liksom i flertalet tidigare undersökningar visar att det enkla och vardagliga friluftslivet är en viktig beståndsdel för en stor del av befolkningens friluftslivsutövande. Samtidigt anges tidsbrist samt avsaknad av lämpliga platser och områden vara de enskilt största anledningar till att friluftsliv inte blir av. Tillgänglighet till grönområden och andra lämpliga platser för friluftsliv nära bostaden är prioriterade områden för friluftspolitikerna.²⁰ I enkäten finns därför fyra frågor som kopplar till

¹⁹ I Friluftsliv 2018 användes också en femgradig skala som i redovisningen samordnades till tre alternativ på samma sätt som ovan, dock benämndes skalstegen annorlunda (inte alls/något/delvis/i hög utsträckning/helt och hållet).

²⁰ Prop. 2009/10:238. *Framtidens friluftsliv*. s. 23–24

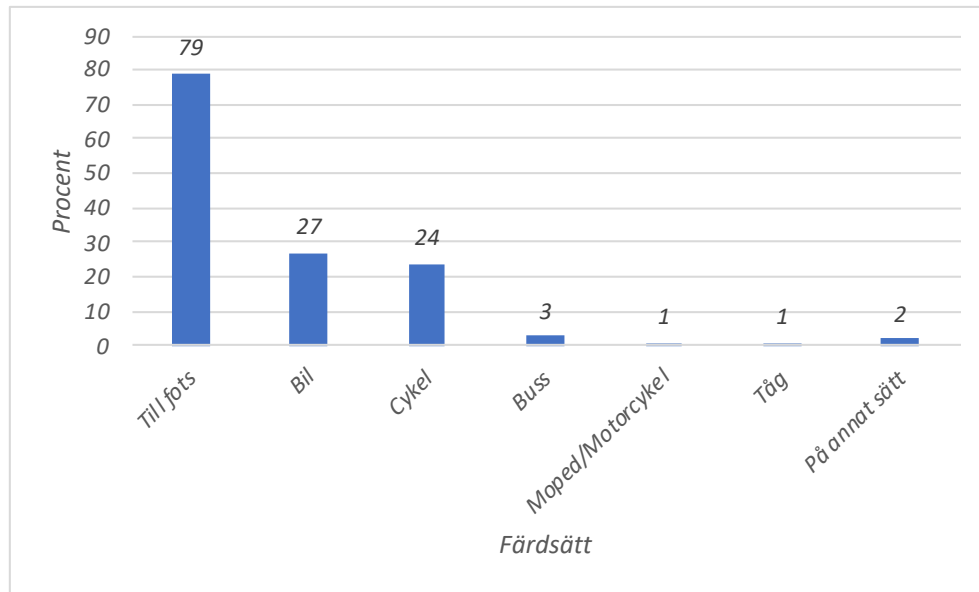
bostadnära naturområden. Inför frågeavsnittet ombads de svarande att tänka på *det naturområde närmast bostaden där de har möjlighet att under fritiden vistas för välbefinnande och naturupplevelser*. Figur 3.12 nedan visar att ungefär hälften av de svarande har högst 500 meter till sitt närmaste naturområde och att cirka 70 procent har en kilometer eller mindre. Samtidigt har 6 procent av de svarande mer än tio kilometer till sitt närmaste naturområde där de har möjlighet att vistas för välbefinnande och naturupplevelser. Resultaten överensstämmer mycket väl med de som framkom när motsvarande fråga ställdes i Friluftsliv 2018.

Figur 3.12. **Ungefär hur långt är det mellan din bostad och ditt närmaste naturområde?**

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitikerna 2021.

Sannolikt har resultaten som visas i figur 3.12 stark koppling till frågan om hur de svarande transporterar sig till sitt närmaste naturområde. Figur 3.13 nedan visar att nära 80 procent av de svarande brukar transportera sig till fots samtidigt som drygt en fjärdedel använder bil eller cykel. På denna enkätfråga hade respondenterna möjlighet alla välja flera svarsalternativ. Figuren visar också att det är en mycket liten andel av respondenterna som använder sig av ytterligare något färdmedel (buss/moped/motorcykel/tåg/annat).

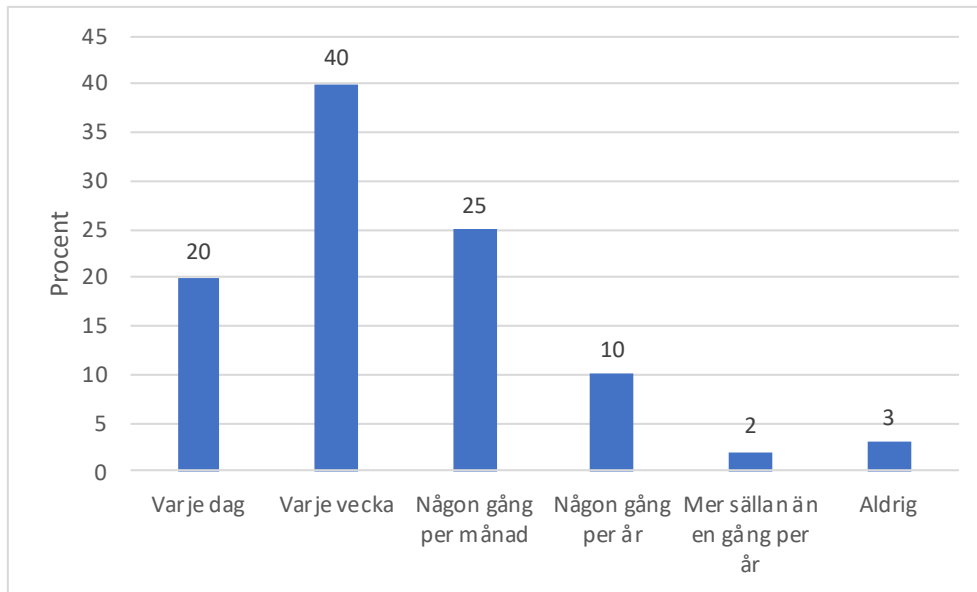

Figur 3.13. **På vilket sätt brukar du ta dig till ditt närmaste naturområde?** Möjligt att ange flera svarsalternativ.

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021.

I jämförelse med Friluftsliv 2018 visar resultaten att andelen som transporterar sig till fots ökat från cirka 70 procent till cirka 79 procent. För övriga färdsätt ligger siffrorna relativt konstant mellan de två mättillfällena.

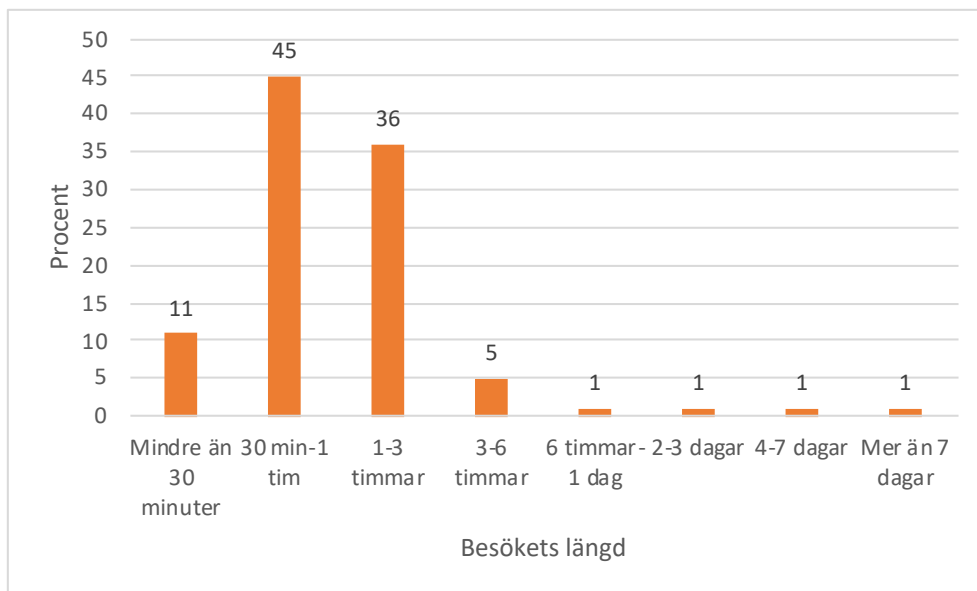
Respondenterna fick också besvara frågan hur ofta de brukar besöka sitt närmaste naturområde, se figur 3.14 nedan. Cirka 60 procent anger att de besöker sitt närmaste naturområde varje vecka eller oftare. Ungefär 25 procent anger att de besöker området någon gång per månad och cirka 15 procent anger att de är där högst någon gång per år. Resultaten överensstämmer väl med 2018 års mätning och sammantaget understryker det slutsatsen att det nära friluftslivet är av stor betydelse för väldigt många invånare i Sverige.

Figur 3.14. *Ungefär hur ofta brukar du besöka ditt närmaste naturområde?*

Källa: Kulturrutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021.

Den sista frågan i enkäten som kopplar till friluftsliv i bostadens närhet handlar om hur länge besöket i det närmaste naturområde brukar vara (exklusive restid till och från området), se figur 3.15 nedan. Nära hälften uppger att besöket varar 30–60 minuter och drygt 90 procent av de svarande anger att besöket varar upp till tre timmar. Resultaten innebär endast marginella förändringar jämfört med 2018 års mätning.

Figur 3.15. *Ungefär hur länge brukar ditt besök i genomsnitt vara i ditt närmaste naturområde (räkna inte med ev. tid för resa från/till området)?*

Källa: Kulturrutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021.

3.4.1 Friluftsliv i bostadens närhet – jämförelse mellan undergrupper

Resultaten på enkätfrågorna i avsnitt 3.1.1 om hur ofta människor vistas i naturen på vardagar, helger och längre ledigheter visade att andelen som ofta vistas i naturen ökar med stigande ålder. Detta gäller framför allt på vardagar (se figur 3.4). Detta återspeglas även i resultaten när vi frågar efter hur ofta människor vistas i sitt närmaste naturområde. Det är en signifikant större andel i åldersgruppen 65 år och äldre (cirka 30 procent) som uppger att de besöker detta område varje dag jämfört med åldersgrupperna 16–29 respektive 30–49 år (cirka 10 respektive 16 procent). Vidare är det en signifikant större andel av de yngre ålderskategorierna som är sällanbesökare (någon gång per månad eller mindre) i det närmaste naturområdet. Vi kan också se att den yngsta ålderskategorin i större utsträckning spenderar mindre än 30 minuter vid sitt besök jämfört med övriga åldersgrupper, även om skillnaden är liten (cirka 18 procent jämfört med cirka 10 procent). Vidare tycks gruppen 65 år och äldre i något mindre utsträckning transportera sig till området med cykel eller buss. Personer utan tillgång till bil använder i större utsträckning cykel (cirka 32 respektive 22 procent) och buss (cirka 21 procent respektive cirka 13 procent) för transporten till närmaste naturområde jämfört med dem som har tillgång till bil. Samtidigt, och lättförståeligt, är det en större andel med tillgång till bil som också använder bil för att transportera sig till det närmaste naturområdet (cirka 31 procent jämfört med cirka 9 procent för gruppen utan tillgång till bil).

Med avseende på om en person har tillgång till bil eller inte finns dessutom några små men signifikanta skillnader värda att nämna. Personer med tillgång till bil tycks i något större utsträckning bo inom 100 meter från närmaste naturområde (cirka 25 procent jämfört med cirka 14 procent för gruppen utan tillgång till bil). Personer med tillgång till bil besöker i något större utsträckning närmaste naturområde varje dag (cirka 21 procent jämfört med cirka 13 procent för gruppen utan tillgång till bil).

Tittar vi på olika typer av boendeort är de mest framträdande skillnaderna kopplade till boende på landsbygd med mindre än 5 000 invånare jämfört med övriga typer av boendeorter. Andelen på landsbygd som svarar att de har mindre än 100 meter till närmaste naturområde är signifikant större (cirka 47 procent) jämfört med övriga typer av boendeorter (cirka 12–19 procent). Det är också signifikant fler boende på landsbygd som besöker närmaste naturområde varje dag (cirka 34 procent) jämfört med cirka 14–17 procent för övriga typer av boendeorter.

Inga, eller mycket marginella, skillnader kan noteras för jämförelser mellan följande undergrupper: kön, med/utan hindrande funktionsnedsättning, födelse-land, med/utan tillgång till lantställe samt med/utan hemmavarande barn under 16 år.

3.5 Allemansrätten

Utifrån hur befolkningen i Sverige beskriver sitt friluftslivsutövande är det uppenbart att en tillgänglig natur med stöd i allemansrätten är en grundläggande förutsättning. Den betydelse som allemansrätten tillskrivs för friluftslivet kommer

även till uttryck i politiska underlag och målformuleringar^{21 22}. I tabell 3.2 nedan redovisas hur respondenterna besvarat ett par frågor som försöker fånga allemansrättens värde. Respondenterna fick ange sina svar på en femgradig skala som framgår av tabellen. Resultatet visar att ungefär två tredjedelar av de svarande uppger att allemansrätten är viktig för deras utomhusaktiviteter i hög eller i mycket hög grad. En ännu större majoritet (85 procent) anger att allemansrätten är värd att försvara i hög eller mycket hög grad. Samma fråga ställdes i Friluftsliv 2018, men med en annorlunda formulerad femgradig skala. Svaren blir därmed inte helt självklara att jämföra men övergripande kan konstateras att allemansrätten är fortsatt viktig och värd att försvara för en stor del av befolkningen.

Tabell 3.2. I vilken grad anser du att allemansrätten är viktig/värd att försvara (svarsfrekvenser anges i procent)

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitikerna 2021.

	I mycket låg grad	I låg grad	I varken låg eller hög grad	I hög grad	I mycket hög grad	Vet inte
...allemansrätten är viktig för dina utomhusaktiviteter?	5	7	17	26	40	6
...allemansrätten är värd att försvara?	2	2	6	22	63	4

Eftersom ett korrekt nyttjande av allemansrätten kräver en viss kunskap om gränserna för allemansrätten ställdes i enkäten tre kunskapsfrågor om allemansrätten samt en fråga om fritt fiske i våra fem största insjöar. För frågeformuleringar och svar, se tabell 3.3 nedan.

Tabell 3.3. Allemansrätten ger möjlighet till att vistas ganska fritt i skog och mark i Sverige utan markägarens tillstånd. Tror du att följande påståenden är sanna eller falska? (Svarsfrekvenser anges i procent. Korrekt svarsalternativ med fet text i tabellen)

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitikerna 2021.

	Det är sant	Det är falskt	Vet inte
Du får plocka bär och svamp i skogen utan att fråga markägaren om lov.	87	6	7
Du får utan att fråga tälta en natt på mark som inte används för jordbruk och som ligger långt från hus där folk bor.	84	7	10
Du får utan att fråga fälla enstaka större träd i någon annans skog om du bara använder veden på platsen.	2	88	11
Du får fritt fiska med kastspö (handredskap) i våra fem största sjöar Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön.	42	27	32

Motsvarande fråga ställdes i Friluftsliv 2018 och svaren är väl överensstämmande mellan mätningarna. En stor majoritet av respondenterna, mellan 80 och 90 procent, anger korrekta svar på frågorna om allemansrätten. För frågan om fiske med handredskap var osäkerheten större, drygt 40 procent av de svarande valde rätt svarsalternativ på den frågan.

²¹ Prop. 2009/10:238. *Framtidens friluftsliv*. s.20–23.

²² Skr. 2012/13:51. *Mål för friluftspolitikerna*. s. 14–16.

3.5.1 Allemansrätten – jämförelse mellan undergrupper

Kopplat till frågan om i vilken grad allemansrätten är viktig för egna utomhusaktiviteter finns en viss tendens i materialet att en mindre andel av den yngsta åldersgruppen (16–29 år) svarar ”i mycket hög grad” jämfört med övriga åldersgrupper. Skillnaderna är dock små. På frågan om allemansrätten är värd att försvara finns en skillnad mellan svenskfödda och utrikes födda. Andelen som svarar ”i mycket hög grad” är cirka 68 procent för födda i Sverige och cirka 47 procent för utrikes födda. Osäkerhetsintervallen är dock betydande för gruppen utrikes födda.

Vad gäller kunskapsfrågorna om allemansrätten finns en viss tendens andelen rätta svar ökar med stigande ålder. Detta gäller primärt i jämförelsen mellan den yngsta (16–29 år) och den äldsta (65 år och äldre) åldersgruppen och enbart för frågorna om du får plocka bär och svamp utan lov samt om du får fälla enstaka större träd i annans skog. För frågan om bär- och svampplockning finns även en liten men signifikant skillnad mellan personer med och utan hemmaboende barn under 16 år där de utan barn har en något högre kunskapsnivå. Detta kan vara en samvariation med kopplingen ökad kunskap/stigande ålder då sannolikheten att ha hemmavarande barn under 16 år troligen minskar med stigande ålder.

Gällande frågan om bär- och svampplockning finns även en skillnad med avseende på typ av boendeort. Boende på landsbygd med under 5 000 invånare har en något högre kunskapsnivå jämfört med boende i stad med 50 000–99 999 invånare och boende i stad med över 100 000 invånare.

Några andra genomgående tendenser för kunskapsfrågorna om allemansrätten är att gruppen med tillgång till bil har något högre andel korrekta svar jämfört med de som inte har tillgång till bil, även om skillnaderna är små. Det finns även en kunskapsskillnad till fördel för de som har tillgång till lantställe jämfört med dem som inte har det, men den skillnaden är marginell.

En annan genomgående tendens är att personer födda i Sverige i större utsträckning har avgivit rätt svar på kunskapsfrågorna jämfört med utrikes födda personer. Skillnaderna är signifikanta för alla tre frågor och störst är skillnaden för frågan om en får tälta en natt utan markägarens tillstånd (cirka 89 procent för svenskfödda och cirka 65 procent för utrikes födda). Genomgående ligger andelen rätta svar på cirka 90 procent för födda i Sverige och på cirka 65–75 procent för de utrikes födda.

När det gäller kunskapsnivåerna avseende fritt fiske med handredskap i våra fem största insjöar finns en viss säkerställd skillnad mellan kvinnor och män. Cirka 47 procent av männen och cirka 37 procent av kvinnorna lämnade korrekt svar på frågan. Det finns även en säkerställd kunskapsskillnad mellan den yngsta åldersgruppen (16–29 år) där cirka 50 procent svarade rätt på frågan jämfört med cirka 38 procent för den äldsta (65 år eller äldre), alltså omvänt förhållande jämfört med allemansrättsfrågorna i undersökningen.

3.6 Om friluftslivets betydelse och förutsättningar

Avslutningsvis redovisar vi några resultat som kopplar till frågor om friluftslivets övergripande betydelse och förutsättningar, se tabell 3.4. I Friluftsliv 2018 ställdes frågorna a, b och e enligt tabellen nedan men med en något annorlunda formulerad

femgradig svarsskala. Inga jämförelser mellan undersökningarna görs därför i detta avsnitt.

Enkäten visar att cirka 40 procent av respondenterna uppger att möjligheter till friluftsliv påverkat deras val av bostadsort i hög eller i mycket hög grad. Ungefär 70 procent svarar att utomhusvistelse gör deras vardag mer meningsfull i hög eller mycket hög grad och cirka 90 procent anser att friluftsliv i hög eller mycket hög grad är positivt för deras hälsa.

Tabell 3.4. I vilken grad anser du att...

Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021.

	I mycket låg grad	I låg grad	I varken låg eller hög grad	I hög grad	I mycket hög grad	Vet inte
a. möjligheterna till friluftsliv påverkat ditt val av bostadsort?	20	13	21	23	17	6
b. utomhusvistelse gör din vardag mer meningsfull?	5	6	16	36	35	3
c. du känner dig trygg när du vistas ute i naturen?	3	5	17	34	38	3
d. naturens tillgänglighet under senare år blivit bättre?	7	8	52	12	4	17
e. friluftsliv är positivt för din hälsa?	2	1	5	25	64	3

På frågan om den svarande känner sig trygg när denne vistas i naturen anger knappt tre fjärdedelar att så är fallet i hög eller mycket hög grad. Samtidigt är det relativt låga andelar (5 respektive 3 procentenheter) som anger att de känner sig trygga endast i låg eller mycket låg grad.

På frågan om naturens tillgänglighet blivit bättre under senare år är bilden mer otydlig. Dels är osäkerheten betydligt större mätt i andelen som svarat "vet inte" (17 procent jämfört med 3–6 procentenheter för övriga frågor), dels har drygt hälften valt mittenalternativet ("i varken låg eller hög grad") med övriga respondenter relativt lika fördelade på båda sidor om mittenalternativet.

3.6.1 Friluftslivets betydelse och förutsättningar – jämförelse mellan undergrupper

I jämförelsen mellan kvinnor och män finns ett par intressanta skillnader, främst relaterat till upplevd trygghet vid vistelse i naturen. Det är en signifikant större andel män som säger att de upplever trygghet i mycket hög grad jämfört med kvinnor (cirka 44 procent jämfört med cirka 31 procent). Det är också en signifikant större andel kvinnor som svarar att de känner trygghet i låg grad (cirka 7 procent jämfört med cirka 2 procent för männen). I tillägg är det en något större andel av kvinnor som upplever att utomhusvistelse i mycket hög grad gör vardagen mer meningsfull (cirka 39 procent jämfört med cirka 30 procent bland män).

Mellan de fyra åldersgrupperna finns få anmärkningsvärda skillnader. Bland de som finns kan nämnas att andelen som svarar att möjligheterna till friluftsliv i hög grad påverkat valet av bostadsort är något lägre i åldersgruppen 16–29 år jämfört med övriga grupper (cirka 14 procent jämfört med 23–28 procent). Vidare

svarar cirka 24 procent av 16–29-åringarna att utomhusvistelse i mycket hög grad gör vardagen mer meningsfull jämfört med cirka 33–40 procent för övriga åldersgrupper. Bland de som är 65 år och äldre finns det på marginalen en mindre andel som säger att de anser att friluftsliv är positivt för hälsan, detta gäller specifikt i jämförelse med åldersgrupperna 30–49 år och 50–64 år.

Bland de som uppger att de har en hindrande funktionsnedsättning är det en något högre andel som svarar att möjligheten till friluftsliv i mycket låg grad påverkat valet av bostadsort (cirka 27 procent jämfört med cirka 19 procent för de som inte har en funktionsnedsättning). På samma fråga är det en något större andel utan funktionsnedsättning som svarar att möjligheten till friluftsliv påverkat i mycket hög grad (cirka 18 procent jämfört med cirka 12 procent). Det är också en större andel av de utan funktionsnedsättning som svarar att de i mycket hög grad känner trygghet när de vistas i naturen (cirka 40 procent jämfört med cirka 25 procent). Samma förhållande gäller för om respondenten anser att friluftsliv är positivt för hälsan. Cirka 66 procent av de som inte har en hindrande funktionsnedsättning svarar att friluftsliv är positivt för hälsan i mycket hög grad jämfört med cirka 51 procent för de som har en funktionsnedsättning.

Den enda tydliga skillnaden mellan svensk- respektive utrikesfödda gäller upplevd trygghet vid vistelse i naturen. Ungefär 41 procent av de svenskfödda uppger att de i mycket stor utsträckning känner sig trygga jämfört med cirka 25 procent av de utrikesfödda.

För grupperna med respektive utan tillgång till lantställe är skillnaderna små. Andelen med tillgång till bil svarar dock i något större utsträckning att möjligheten till friluftsliv påverkat valet av bostadsort (cirka 21 procent jämfört med cirka 14 procent för dem utan tillgång till lantställe). Gruppen med tillgång till lantställe känner även något större trygghet vid vistelse i naturen jämfört med dem utan tillgång till lantställe.

Tillgång till bil verkar påverka på ett liknande sätt som tillgång till lantställe. Personer med tillgång till bil anger i något högre utsträckning att möjligheten till friluftsliv i mycket hög grad påverkat valet av bostadsort (cirka 19 procent jämfört med cirka 10 procent för dem utan tillgång till bil). Vidare upplever de också trygghet i naturen i större utsträckning (cirka 40 procent svarar att de känner trygghet i mycket hög grad jämfört med cirka 26 procent för gruppen utan tillgång till bil). På marginalen verkar också fler personer med tillgång till tycka att tillgängligheten till naturen i mycket hög grad blivit bättre på senare år, även om både skillnaden mellan grupperna och andelen av respektive grupp är liten (cirka 5 procent jämfört med cirka 2 procent).

Små skillnader finns även med avseende på typer av boendeort. Cirka 30 procent av de som bor på landsbygd med mindre än 5 000 invånare svarar att möjligheten till friluftsliv i mycket hög grad påverkat valet av bostadsort. För övriga typer av boendeorter är motsvarande siffra cirka 10–16 procent. Vidare känner boende på landsbygd en större trygghet vid naturvistelse, cirka hälften svarar att de känner sig trygga i mycket hög grad jämfört med cirka en tredjedel för övriga typer av boendeorter.

4. I ett jämförande perspektiv: SCB:s ULF-undersökningar

Statistiska centralbyrån (SCB) har sedan 1970-talet samlat in grundläggande statistik om friluftsliv och vissa av resultaten från den aktuella enkätundersökningen 2021 kan jämföras med resultaten från SCB:s Undersökningar av levnadsförhållanden (ULF). Det finns både skillnader och likheter mellan resultaten och det är därför centralt att inse att ingen undersökning kan göra anspråk på att ge en helt igenom sann bild av verkligheten eftersom varje undersökning enbart kan återspegla förhållandena utifrån de villkor som undersökningen anpassas efter.

Svarsbortfall kan i varierande grad ha snedvridande effekter på resultaten trots att åtgärder vidtas för att minska risken. Intervju- eller enkätfrågor kan missförstås eller upplevas som för känsliga att uppriktigt besvara beroende på sammanhang och intervjusituation. Respondenten kan minnas fel eller inte minnas alls. Även om systematiska fel kan minimeras så är det inte alltid så att frågor formuleras på exakt samma sätt eller personers inkludering i olika undergrupper definieras identiskt lika. En jämförelse kan trots detta bidra till att nyansera och problematisera resultat från en enskild undersökning när den ställs i relief mot en annan liknade undersökning.

När man tittar på ULF-undersökningarna över tid är viktigt att komma ihåg att genom åren har såväl den exakta frågeformuleringen som svarsalternativen och datainsamlingsmetoderna²³ genomgått förändringar. Detta gäller som tidigare nämnts även serien av *Friluftsliv*-undersökningar.

SCB:s Undersökningar av levnadsförhållanden (ULF) syftar till att belysa och följa utvecklingen av levnadsförhållandena i Sverige i ett brett perspektiv. Utrymmet för specifika frågor om friluftsutövande är därför begränsat. Från och med 2018 ingår intervjufrågan *Har du under de senaste 12 månaderna varit ute i skog och mark för att få en naturupplevelse?* Vid jakande svar har SCB därefter ställt en uppföljande fråga om hur ofta (varje vecka/varje månad/mer sällan) personen varit ute.²⁴

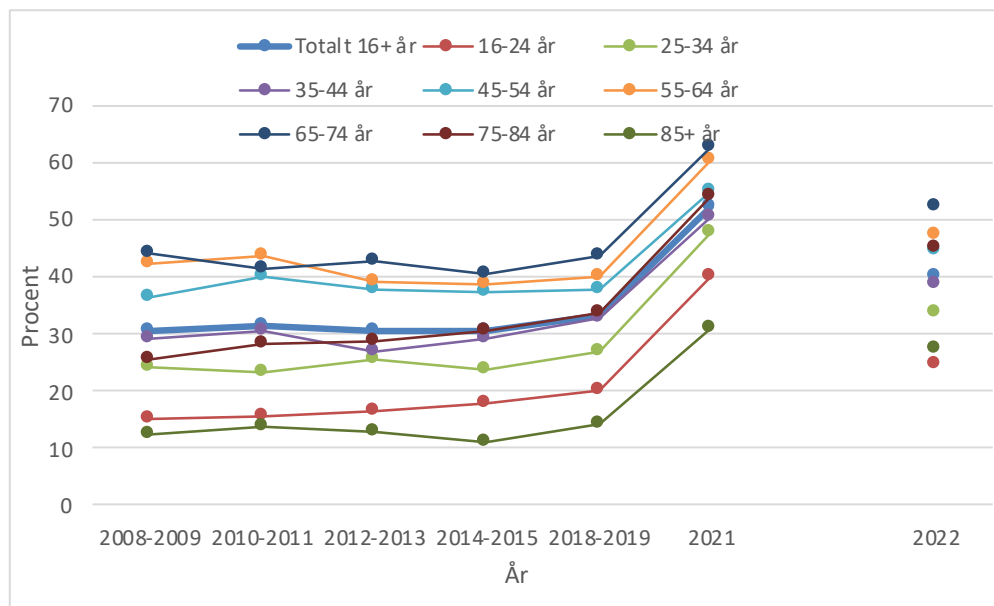
Nedan redovisas ett par exempel ur SCB:s ULF-undersökning. Ett exempel visar ålderns påverkan på frekvensen av friluftslivsutövande där de två undersökningarna i hög grad stödjer varandra. Ett annat exempel gäller utövande bland inrikes respektive utrikes födda, där undersökningarna visar en viss skillnad i sina resultat (eventuellt beroende på hur frågan är ställd).

²³ Se exempelvis Statistiska centralbyrån (SCB) 2023-04-18. Byte av *insamlingsmetod i ULF*. byte-av-insamlingsmetod-i-ulf-2022.pdf (scb.se) (hämtad 2024-07-27)

²⁴ Statistiska centralbyrån (SCB) 2021. *Vistelser i skog och mark 2018–2019. I tätort och landsbygd och ur ett ekonomiskt perspektiv*. Levnadsförhållande 2021:1. Vistelser i skog och mark 2018–2019 (scb.se) (hämtad 2024-07-27).

4.1 Ålderskategorier

Tidserien i figur 4.1 visar andel av befolkningen som varit ute i skog och mark minst en gång i veckan under de senaste 12 månaderna, uppdelat i ålderskategorier. Data från 2008 till 2022 ingår.²⁵ Generellt ökar andelen av befolkningen som varit ute i skog och mark minst en gång i veckan under de senaste tolv månaderna med stigande ålder fram till och med ålderskategorin 65–74 år. Respondenter inom ålderskategorin 75–84 år är fortfarande oftare ute i skog och mark jämfört med alla ålderskategorier inom spannet 16–44 år. Den äldsta och den yngsta ålderskategorin är de grupperingar som är ute minst i skog och mark.

Figur 4.1. Andel av befolkningen som varit ute i skog och mark för att få en naturupplevelse minst en gång i veckan under de senaste 12 månaderna, fördelat på ålderskategorier.

Källa: SCB, ULF-undersökningen.²⁶

Även om ULF-undersökningen har dubbelt så många åldersgrupper som kulturutskottets undersökning (åtta jämfört med fyra) så påminner de i stora drag om varandra. I princip gäller i båda undersökningarna att andelen ökar med stigande ålder. ULF-undersökningens upplösning visar dock att detta är en sanning som gäller till och med åldersgruppen 65–74 år då andelen minskar något för att sedan störttycka i den äldsta ålderskategorin 85 år och äldre. I kulturutskottets undersökning redovisas alla över 65 år i en och samma grupp.

²⁵ En tidsserie som sträcker sig ända tillbaka till år 1982 finns tillgänglig, dataserien för åren 1982–2006 är dock inte direkt jämförbar med åren efter. Man bör även vara försiktig med att jämföra åren 2006–2007 med åren 2008 och framåt. Orsaken till detta är att ULF-undersökningen genomgått betydande metodförändringar under denna period.

²⁶ Statistiska centralbyrån (SCB) u.å. Statistikdatabasen: Frid efter indikator, redovisningsgrupp och kön. Andelar i procent och skattat antal i tusental. År 2008–2009 – 2023–2023 Frid efter indikator, redovisningsgrupp och kön. Andelar i procent och skattat antal i tusental. År 2008–2009 – 2023–2023. PxWeb (scb.se) (hämtad 2024-07-27).

En viss ökning i andelen som var ute i skog och mark minst en gång i veckan kunde skönjas redan vid mättillfället 2018–2019, om än inte i alla åldersintervall. Vid mättillfället 2021 kan vi se en tydlig ökning för befolkningen som helhet på cirka 20 procentenheter, från drygt 30 procent till drygt 50 procent. Figur 6.1 visar att ökningen är relativt likartad i samtliga ålderskategorier men från olika nivåer. Det är ett rimligt antagande att åtminstone en del av uppgången relaterade till de levnadsförhållanden som rådde under covid-19-pandemin.

I april 2023 presenterades resultat från mätningar genomförda under år 2022. Resultaten visar en tillbakagång för andelen som var ute i skog och mark minst en gång i veckan jämfört med året innan. SCB uppger dock själva att resultaten från 2022 inte direkt bör jämföras med tidigare mätningar på grund av att insamlingsmetoden ändrats, därför redovisas siffrorna längst ut till höger i figuren utan att bindas ihop med tidigare mätresultat.²⁷ Med hänsyn till metodbytet menar dock SCB att friluftsintrasset till stora delar hållit i sig från år 2021 till år 2022.²⁸

4.2 Inrikes och utrikes födda

Det finns i 2021 års enkätundersökning från kulturutskottet/SCB inga signifikanta skillnader vad gäller utevistelse *mellan inrikes och utrikes födda* personer vare sig på vardagar, under helger eller längre ledigheter (se avsnitt 3.1.1). Den senaste ULF-undersökningen från 2022 visar dock på en liten men signifikant skillnad mellan inrikes och utrikes födda för den del av befolkningen som varit ute i skog och mark varje vecka (cirka 39 procent för inrikes födda jämfört med cirka 33 procent för utrikes födda).

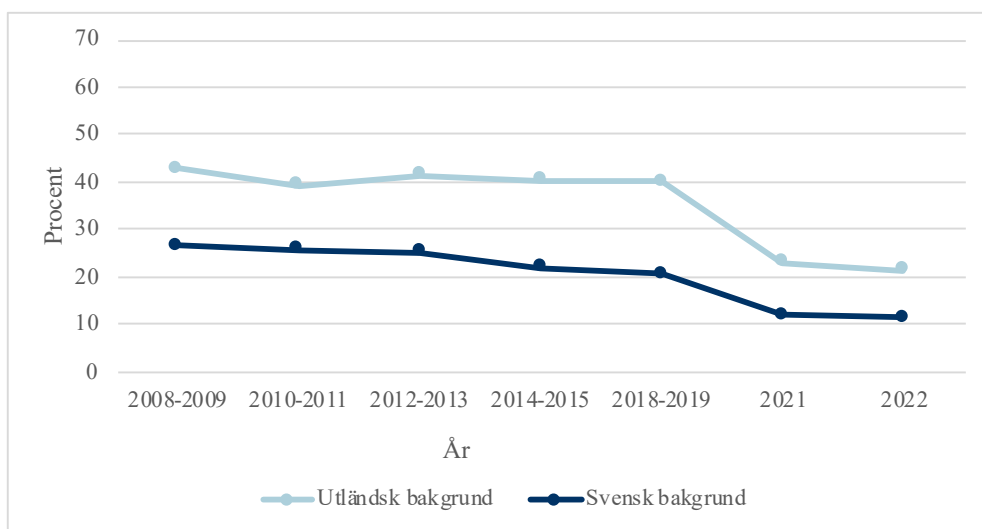
I tillägg visar också ULF-undersökningen en skillnad mellan andelen personer med *svensk respektive utländsk bakgrund* som vistats i skog och mark varje vecka under de senaste 12 månaderna. Vid den senaste mätningen 2022 var skillnaden cirka 7 procentenheter (cirka 42 procent av personer med svensk bakgrund var ute varje vecka jämfört med cirka 35 procent av personer med utländsk bakgrund).²⁹

Personer med utländsk bakgrund är också i högre utsträckning inte alls ute i naturen i jämförelse med personer med svensk bakgrund, se figur 4.2. Inom gruppen med utländsk bakgrund har andelen som aldrig är ute minskat tydligt jämfört med mätningarna före covid-19-pandemin.

²⁷ Statistiska centralbyrån (SCB) 2023-04-18. Byte av *insamlingsmetod i ULF*. byte-av-insamlingsmetod-i-ulf-2022.pdf (scb.se) (hämtad 2024-07-27)

²⁸ Statistiska centralbyrån (SCB) u.å. Statistikdatabasen: Frid efter indikator, redovisningsgrupp och kön. Andelar i procent och skattat antal i tusental. År 2008–2009 – 2023–2023 Frid efter indikator, redovisningsgrupp och kön. Andelar i procent och skattat antal i tusental. År 2008-2009 - 2023-2023. PxWeb (scb.se) (hämtad 2024-07-27).

²⁹ Definition av svensk bakgrund: född i Sverige med minst en förälder född i Sverige. Definition av utländsk bakgrund: född utomlands eller född i Sverige med två utrikes födda föräldrar.

Figur 4.2. Andel av befolkningen som inte varit ute i skog och mark för att få en naturupplevelse under de senaste 12 månaderna, fördelat på personer med svensk respektive utländsk bakgrund.

Källa: SCB, ULF-undersökningen.³⁰

³⁰ Statistiska centralbyrån (SCB) u.å. Statistikdatabasen: Frid efter indikator, redovisningsgrupp och kön. Andelar i procent och skattat antal i tusental. År 2008–2009 – 2023–2023 Fritid efter indikator, redovisningsgrupp och kön. Andelar i procent och skattat antal i tusental. År 2008-2009 - 2023-2023. PxWeb (scb.se) (hämtad 2024-07-27).

5. Källförteckning

Fredman, Peter, m.fl., 2014. *Friluftsliv i förändring. Studier från svenska upplevelse-landskap* (Stockholm: Carlsson Bokförlag).

Fredman, Peter; Karlsson, Sven-Erik; Romild, Ulla & Sandell, Klas. 2008. *Vilka är ute i naturen/Vara ute i naturen – varför eller varför inte? /Besöka naturen – hemma eller borta/ Vad är Friluftsliv; Delresultat från en nationell enkät om friluftsliv och naturturism i Sverige*. Rapport No. 1–4, Forskningsprogrammet Friluftsliv i Förändring.

Naturvårdsverket, 2015. *Friluftsliv 2014*. Rapport 6691.

Naturvårdsverket, 2019. *Friluftsliv 2018*. Rapport 6887.

Prop. 2009/10:238. *Framtidens friluftsliv*.

Rapport från riksdagen 2021/22: RFR9 *Uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken*. Kulturutskottet.

Skr. 2012/13:51. *Mål för friluftspolitiken*.

Statistiska centralbyrån (SCB) 2021. *Vistelser i skog och mark 2018–2019. I tätort och landsbygd och ur ett ekonomiskt perspektiv*. Levnadsförhållande 2021:1. Vistelser i skog och mark 2018–2019 (scb.se) (hämtad 2024-07-27).

Statistiska centralbyrån (SCB) 2021-12-09. *Undersökning om friluftsvanor bland befolkningen 2021. Teknisk rapport – en beskrivning av genomförande och metoder*. Beteckning 255370_8 988 651.

Statistiska centralbyrån (SCB) 2023-04-18. *Byte av insamlingsmetod i ULF. byte-av-insamlingsmetod-i-ulf-2022.pdf* (scb.se) (hämtad 2024-07-27).

Statistiska centralbyrån (SCB) u.å. Statistikdatabasen: Frid efter indikator, redovisningsgrupp och kön. Andelar i procent och skattat antal i tusental. År 2008–2009 – 2023–2023 Fritid efter indikator, redovisningsgrupp och kön. Andelar i procent och skattat antal i tusental. År 2008–2009 - 2023–2023. PxWeb (scb.se) (hämtad 2024-07-27).

6. Bilagor till rapporten

”Friluftsliv 2021 – Nationell undersökning av svenska folkets friluftsvanor”

Förteckning över frågor som ställts i enkäten

- F1 01 Ungefär hur ofta är du ute i naturen på vardagarna?
- F1 02 Ungefär hur ofta är du ute i naturen på helger?
- F1 03 Ungefär hur ofta är du ute i naturen under längre ledigheter, semesterar, lov etc ?

Ungefär hur många gånger har du ägnat dig åt följande aktiviteter utomhus på din fritid under de senaste 12 månaderna?

- F2 01 Varit i skog och mark för att få en naturupplevelse
- F2 02 Varit ute i skog och mark för att plocka bär
- F2 03 Varit ute i skog och mark för att plocka svamp
- F2 04 Tagit nöjes- och motionspromenader
- F2 05 Promenerat med hund
- F2 06 Vandrat i fjällen
- F2 07 Vandrat på vandringsleder i låglandsterräng
- F2 08 Joggat/sprungit i terräng
- F2 09 Gått stavgång
- F2 10 Cyklat i terräng (MTB, downhill m m)
- F2 11 Cyklat på vägar
- F2 12 Åkt rullskidor/inlines/rullskridskor
- F2 13 Åkt skateboard/longboard
- F2 14 Badat utomhus i sjö/hav
- F2 15 Badat utomhus i pool/äventyrsbad
- F2 16 Dykt, snorklat
- F2 17 Paddlat kanot/kajak
- F2 18 Seglat, vind/vågsurfat
- F2 19 Kört/åkt vattenskidor/wakeboard
- F2 20 Fritidsfiskat
- F2 21 Åkt längdskidor/turskidor
- F2 22 Gått på snöskor
- F2 23 Åkt utför på skidor
- F2 24 Åkt snowboard
- F2 25 Åkt skridskor/långfärdsskridskor
- F2 26 Kört/åkt motorbåt
- F2 27 Spelat paintball eller rollspel (lajv)
- F2 28 Bedrivit geochaching
- F2 29 Solbadat
- F2 30 Jagat

- F2 31 Kört/åkt hundspann
- F2 32 Kört/åkt vattenskoter/jetski
- F2 33 Spelat golf
- F2 34 Orienterat
- F2 35 Klättrat/bestigat berg
- F2 36 Åkt pulka/kälke
- F2 37 Ridit i terräng
- F2 38 Arbetat i trädgården
- F2 39 Tältat/övernattat i naturen
- F2 40 Haft picknick eller grillat i naturen
- F2 41 Studerat växter/djur/fågelskådat
- F2 42 Mediterat, yoga eller liknande i naturen
- F2 43 Sportflugit motor- eller segelflygplan
- F2 44 Seglat kite/drake, hanggliding, fallskärm, basejump eller liknande
- F2 45 Ägnat mig åt djurskötsel (tex att ta hand om och träna hästar och hundar på fritiden)
- F2 46 Ägnat mig åt skogsskötsel (tex röjning och vedhugning som man gör för sitt eget nöjes skull)
- F2 47 Ägnat mig åt naturvård (tex att slå en äng och att röja en äng som man gör för sitt eget nöjes skull)
- F2 48 Ägnat mig åt annan aktivitet, vilken?
- F3 Var det någon eller några aktiviteter i föregående fråga som du inte utövade i den utsträckning du hade önskat under de senaste 12 månaderna?

Varför kan du inte ägna dig åt denna/dessa aktiviteter i den utsträckning du önskar?

- F4 01 Kostar för mycket pengar
- F4 02 Alltför fysiskt krävande
- F4 03 Saknar tillgång till lämpliga platser/områden
- F4 04 Saknar någon att utöva den/dem med
- F4 05 Saknar kunskap/utbildning
- F4 06 Saknar utrustning
- F4 07 Saknar tid
- F4 08 Familjesituation
- F4 09 Saknar information om utbud och möjligheter
- F4 10 Känner mig otrygg
- F4 11 Saknar transportmöjligheter
- F4 12 Annan orsak, vad

Hur ofta under de senaste 12 månaderna har du vistats i följande naturmiljöer på din fritid?

- F5 01 Sjöar och vattendrag
- F5 02 Hav
- F5 03 Skärgård
- F5 04 Skog
- F5 05 Skogshygge

- F5 06 Ängs- och hagmark
- F5 07 Åker
- F5 08 Fjäll
- F5 09 Myr- eller våtmark
- F5 10 Bebyggda områden
- F5 11 Park
- F5 12 Större öppna gräsytor

**När du varit utomhus i naturen under de senaste 12 månaderna,
i vilken utsträckning brukar du uppleva följande?**

- F6 01 Ostördhet
- F6 02 Variationsrik miljö
- F6 03 Naturpräglad miljö
- F6 04 Möjlighet till återhämtning
- F6 05 Trygghet
- F6 06 Utmaningar
- F6 07 Självinsikt
- F6 08 Samvaro med andra
- F6 09 Nya platser
- F6 10 Attraktiv natur- och naturmiljö

**När du varit utomhus i naturen under de senaste 12 månaderna,
i vilken utsträckning brukar du ha negativa upplevelser av följande?**

- F7 01 Buller
- F7 02 Nedskräpning
- F7 03 Vindkraft
- F7 04 Skogsbruk
- F7 05 Jordbruk
- F7 06 Terrängkörningsfordon
- F7 07 Andra friluftsutövare
- F7 08 Förbudsskyltar
- F7 09 Stängsel/vägbommar
- F8 Ungefär hur långt är det mellan din bostad och detta område?
- F9 Ungefär hur ofta brukar du besöka ditt närmaste naturområde?
- F10 Ungefär hur länge brukar ditt besök i genomsnitt vara i ditt närmaste naturområde (räkna inte med ev tid för resa från/till området)?
- F11 På vilket sätt brukar du ta dig till ditt närmaste naturområde?
- F12 01 I vilken grad anser du att möjligheterna till friluftsliv påverkat ditt val av bostadsort?
- F12 02 I vilken grad anser du att utomhusvistelse gör din vardag mer meningsfull?

- F12 03 I vilken grad anser du att du känner dig trygg när du vistas ute i naturen?
- F12 04 I vilken grad anser du att naturens tillgänglighet under senare år blivit bättre?
- F12 05 I vilken grad anser du att allemansrätten är viktig för dina utomhusaktiviteter?
- F12 06 I vilken grad anser du att allemansrätten är värd att försvara?
- F12 07 I vilken grad anser du att friluftsliv är positivt för din hälsa?
- F13 Är du medlem i någon friluftsförbund?

Allemansrätten ger möjlighet till att vistas ganska fritt i skog och mark i Sverige utan markägarens tillstånd. Tror du att följande påståenden är sanna eller falska?

- F14 01 Du får plocka bär och svamp i skogen utan att fråga markägaren om lov
- F14 02 Du får fritt fiska med kastspö (handredskap) i våra fem största sjöar Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön
- F14 03 Du får utan att fråga tälta en natt på mark som inte används för jordbruk och som ligger långt från hus där folk bor.
- F14 04 Du får utan att fråga fälla enstaka större träd i någon annans skog om du bara använder veden på platsen.
- F15 Vilket naturområde har du framförallt besökt under coronapandemin?
- F16 Tycker du att dina friluftsvanor har ändrats på grund av Corona utvecklingen?
- F17 På vilket sätt har dina friluftsvanor ändrats jämfört med tiden innan coronapandemin?
- F18 Vad är anledningen till att dina friluftsvanor har ändrats på grund av coronapandemin, varför har de ändrats?
- F19 Tror du att dina nya vanor kommer att fortsätta efter pandemin?
- F20 Vad tror du dina nya vanor kommer att bli?
- F21 Har du tillgång till något lantställe?
- F22 Har du tillgång till bil?
- F23 Hur skulle du beskriva dig själv?

Var växte du respektive dina föräldrar huvudsakligen upp?

- F24 01 Jag själv växte upp:
- F24 02 Min mor växte upp:
- F24 03 Min far växte upp:
- F25 Vilket är ditt nuvarande civilstånd?
- F26 I vilken typ av ort bor du?
- F27 Hur många personer är ni i hushållet?
- F28 Har du några barn under 16 år som bor tillsammans med dig minst halva tiden?

Ungefär hur ofta är dina hemmavarande barn under 16 år ute i naturen?

F29 01 På vardagarna?

F29 02 På helgerna

F29 03 Under längre ledigheter, semestrar, lov etc

F30 Har du någon funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom som påverkar dina möjligheter att kunna vistas ute i naturen?

Friluftsliv 2021

Nationell undersökning av svenska folkets friluftsvanor

Rapporten redovisar en nationell enkätundersökning över svenskarnas friluftsliv år 2021. Undersökningen genomfördes som en webbenkät och postenkät riktad till 21 000 personer (6549 svarande) bosatta i Sverige i åldern 16 år och äldre under perioden september – november 2021. Frågornas slutliga utformning bestämdes i samråd mellan Riksdagsförvaltningen och SCB. Enkätutskick och insamling av datamaterial utfördes av SCB. Utgångspunkt var den frågeblankett som utformades inför Friluftsliv 2018 i samverkan mellan Naturvårdsverket, Mittuniversitetet och SCB.